Nr. 114. Kraków, Sobota 15 Marca 1919. Rok XXXVIII.

Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	109 kor. — h.	51 kor. — h.	25 kor. 50 h.	8 kor. 50 h.
z odnoszeniem do domu	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
W Polsce:				
z jednorazową przesyłką poczt.	120 „ — „	60 „ — „	30 „ — „	10 „ — „
z dwurazową „	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
W państwie niemieckiem	132 „ — „	66 „ — „	33 „ — „	11 „ — „
W innych państwach	144 „ — „	72 „ — „	36 „ — „	12 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy"** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi 41. Administracyi 241. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 30 h.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Trzeciego Maja l. 5 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 30 hal.

NOWA REFORMA

WYDANIE PORANNE

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe, **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5 **W Jarosławiu** J. Soczyńska. — **W Tarnowie** M. Rockach. — **W Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolgend Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu, — R. Mosse, (także w Warszawie, Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek. Wollzeile).

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem za pierwszy raz 90 hal., za każdy następny raz 70 hal. — Do numeru niedzielnego i świątecznego o 50 procent drożej, — **Nadesłane** po K 2·50 od wiersza. — **Głosy publiczne** po 1 K od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany, pierwszy raz K 1·50. **Załączniki** do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 koron od 100 egzempl. dla zamiejscowych, a 1 K od 100 egzempl. dla miejscowych prenumeratorów.

Sytuacya polityczna.

(Sprawozdanie »N. Reformy«).

Warszawa, 14 marca.

(Fakt narodowych demokratów z piastowcami. — Rola piastowców w Sejmie. — Ich stanowisko wśród innych ugrupowań chłopskich. — Nieudane zabiegi socyalistów o sojusz z piastowcami. — Podział władzy i kompromis w reformie agrarnej, jako podstawy nowego paktu. — Parlamentaryzacya gabinetu. — Momenty opaźniające jego wystąpienie. — Konsolidacya Sejmu w kierunku prawicowym).

Na gruncie polityki sejmowej praca prowadzona przez sztab narodowej demokracyi w celu utworzenia stałej większości, opartej na pewnym programie wspólnym, dobiega końca. Najważniejsze i najtrudniejsze zarazem zadanie udało się już prof. Grabskiemu rozwiązać. Mianowicie doprowadził on do sojuszu, jeżeli nie do fuzyi, swojej partyi z grupą galicyjskich piastowców.

Z pośród wszystkich ugrupowań chłopskich piastowcy posiadają najwięcej wyrobienia i doświadczenia politycznego. To też mimo różnice w nazwaniach i w t. zw. „programach" tych ugrupowań chłopskich, wszystkie one instynktownie zwracały się od początku w stronę piastowców, według ich postępowania, ustalając swoje, moderując wystąpienia w duchu prawicowym, o ile dane ugrupowanie znajdowało się wewnątrz lub w sąsiedztwie bezpośredniem związku narodowo-ludowego, przytłumiając tony ostrego radykalizmu, o ile grupa chłopska pod sztandarem lewicowym weszła do Sejmu. Piastowcy od pierwszej chwili utworzyli siłą rzeczy pewne centrum przyciągania dla wszystkich grup chłopskich zarówno z lewicy, jak z prawicy. Stali się więc kluczem do sytuacyi. Kto z nimi osiągnął trwałe porozumienie, ten miał już 90 prc. szans na uzyskanie wzrastającego wpływu na resztę ugrupowań chłopskich.

Liczyli się z tym faktem socyaliści. Cała ich taktyka zmierzała do tego, aby centrum piastowskie utrzymać w orbicie lewicy. Do tego służyły akcenty pojednawczości i ugodowości, brzmiące tak wyraźnie w mowach Daszyńskiego. Miały one na celu nie odstraszać piastowców nadmiernym radykalizmem. Poszukiwanie sojuszu z piastowcami miało u socyalistów jeszcze i ten powód, że zawiedli się oni srodze na bliższej im, bo specyalnie przez ministra spraw wewnętrznych w gabinecie Moraczewskiego Thuguta organizowanej lewicowej grupie chłopskiej. Weszła ona do Sejmu w sile poważnej, ale w składzie tak niefortunnym, tak uboga w jakiekolwiek siły polityczne, że bardzo rychło okazała się kapitałem martwym. Zresztą także i wśród thugutowców objawiło się bardzo rychło ciążenie ku piastowcom. Aby więc nie dać się odciąć także i od najbliższej sobie grupy chłopskiej, usiłowali socyaliści zbliżyć się do piastowców.

Przez okres pierwszych posiedzeń Sejmu zdawało się nawet, że te usiłowania socyalistów uwieńczą się pewnem powodzeniem. Piastowcy uderzali w tony ostrzejsze. Wniesiony przez Witosa projekt reformy agrarnej zdawał się mieć charakter bardzo lewicowy.

Wkrótce jednak okazało się, że te lewicowe maniery piastowców miały tylko ten skutek, iż podniosły ich cenę dla narodowych demokratów. Czy taktyka tego przekomarzania się była zastosowana przez Witosa rozmyślnie w dobrze obmyślanym celu podniesienia ceny swojej grupy dla ubiegających się o nią konkurentów z lewicy i z prawicy, czy też złożyła się po prostu sama z siebie, jest kwestyą drugorzędną, której takie lub inne rozwiązanie nie zmienia biegu rzeczy. Dość, że już od dwóch tygodni można było obserwować u piastowców powolne przesuwanie się steru ku prawicy. Wśród grup chłopskich stanowisko ich było już dostatecznie umocnione, stosunki sił poszczególnych ugrupowań dość ustalone, siła pociągająca poszczególnych haseł zbadana i wymierzona. Robotę można już było podjąć z planem jasnym i obliczonym.

Dzisiaj, jakkolwiek niektóre dzienniki jeszcze usiłują przeczyć, wszyscy wiedzą, że w i e l k i p a k t m i ę d z y G r a b s k i m a W i t o s e m jest faktem d o k o n a n y m. Warunki jego są oczywiście osłonięte jeszcze tajemnicą. Ma się tu bowiem do czynienia z dyplomacyą tajną, operującą najchętniej — tajnemi również konwencyami. Pewne objawy jednak upoważniają do wniosku, że pakt ten, który niewątpliwie zaciąży na przyszłości państwa polskiego, opiera się na dwóch podstawowych momentach. Jeden z nich stanowi p o d z i a ł w ł a d z y, drugi zaś k o m p r o m i s w s p r a w i e a g r a r n e j. Witos coś podniósł, Grabski coś opuścił w tej drażliwej i trudnej materyi i rzecz dokonała się dla obu stron pomyślnie. Według najbardziej rozpowszechnionych przypuszczeń, pakt agrarny polega na tem, że obszar nie podlegający wywłaszczeniu, który pierwotny projekt piastowców określał na 300 hektarów, został powiększony do 500 hektarów, tudzież na tem, że upaństwowieniu ulegać mają przedewszystkiem bardzo wielkie obszary leśne, mniejsze natomiast pozostaną nadal w prywatnem posiadaniu. Tak skorygowany projekt agrarny zwracałby się więc swojem ostrzem przedewszystkiem p r z e c i w m a g n a t e r y i, oszczędzając bardzo średnią własność, czyli tak zwane gospodarstwa folwarczne. Ponieważ zaś jedną z ostoi narodowej demokracyi w Królestwie Polskiem jest ziemiaństwo tj. średnia szlachta, przeto drogą takiego kompromisu udało się Grabskiemu salwować jej interesy i w ten sposób zatrzymać ją nadal przy sztandarze narodowo-demokratycznym.

Rezultatem tego paktu, czy też nawet fuzyi Grabskiego z Witosem będzie p a r l a m e n t a r y z a c y a g a b i n e t u. Ustalony jego skład w najważniejszych resortach podałem Wam już wczoraj. (Zob. num. popoł. „N. Ref.") Oczywiście definitywne rozstrzygnięcie tej sprawy może nastąpić później. Oczywiście aż do ostatniej chwili nie będzie zbywało na głosach, zaprzeczających wszystkiemu. Momenty opaźniające stanowi krytyczna sytuacya pod Lwowem i zrozumiała niechęć członków nowego gabinetu do obciążenia się jej spadkiem. Przedewszystkiem zaś wielką rolę odgrywa tu wdrożona już przez nową większość polityka wojskowa, której pierwszą, jawną i nie ulegającą żadnej dwuznacznej interpretacyi zapowiedzią jest znany, bardzo ostry w tonie wniosek Skarbka i towarzyszów przeciw naczelnemu dowództwu, jak przeciw generałowi Rozwadowskiemu.

Sprawa ta stanowi osobny rozdział w obecnej polityce warszawskiej, który rozwinąwszy się, dostarczy naszemu światu politycznemu nadmiaru silnych emocyj. Jest to bowiem początek walki o w ł a d z ę n a d w o j s k i e m, którą dotąd sprawuje naczelnik Piłsudski. Znając charakter obu stron, które się w tej walce zewrą, można z góry przewidywać, że będzie ona ciężka i wstrząsająca. Byleby nie wstrząsnęła tylko budującymi się fundamentami państwa.

Ostateczna więc finalizacya omawianego paktu i ujawnienie go w nowym, odpowiednio złożonym gabinecie, może uledz z powyższych powodów odroczeniu. Nie mniej potrzeba przyjąć za fakt już dokonany samo istnienie tego paktu, który władzę w Sejmie oddaje koalicyi narodowych demokratów z piastowcami, posiłkowanej przez wszystkie prawie ugrupowania chłopskie, nie wyjmując nawet thugutowców, przynajmniej znacznej ich części.

?

Pomyślny zwrot w walkach o Lwów

Sytuacya pod Lwowem polepsza się.

Przemyśl, 15 marca (PAT). »Ziemia Przemyska« zamieszcza następujący komunikat:

Mimo, że Ukraińcom **udało się na pewien czas uszkodzić komunikacyę między Przemyślem a Lwowem,** a tem samem przerwać połączenie między poszczególnemi grupami a naczelnem dowództwem we Lwowie, gen. Rozwadowski nie wypuścił z rąk kierownictwa, przyczem **osobiście prowadził w bój oddziały piechoty w najważniejszych punktach. Równocześnie rozpoczęto akcyę dla przywrócenia i zabezpieczenia ruchu kolejowego i otwarcia drogi dla odsieczy. Usiłowania w tym kierunku w kilka godzin po ich podjęciu doprowadziły do rezultatów.** Szczegółów naturalnie podać nie możemy. Ograniczamy się tylko do tego stwierdzenia, **że sytuacya wojskowa jest z każdą chwilą korzystniejsza.**

Rumuni na odsiecz Lwowa?

Wiedeń, 15 marca (Tel. pryw.) Od osób, przybyłych ze Stanisławowa, dowiadujemy się, że **wojska rumuńskie w sile dwu korpusów przekroczyły granicę Galicyi wschodniej i zajęły Śniatyn i szereg miejscowości okolicznych.** — Zgromadzenie narodowe Ukraińców ogarnęła panika.

Rewizye w Przemyślu.

Przemyśl, 15 marca (PAT). »Ziemia Przemyska« donosi:

W piątek od wczesnego rana do wieczora oddziały wojskowe przeprowadzały **ścisłą rewizyę w całem mieście.** Rezultat rewizyi na razie nie jest znany.

Ukraińskie pogromy żydów.

Wiedeń, 15 marca (Tel. pryw.) »Abend« donosi ze Stanisławowa, **że w Tarnopolu urządzili żołnierze ukraińscy znowu krwawe pogromy ludności żydowskiej.** Bandy ukraińskie splądrowały sklepy żydowskie, liczba zabitych i rannych znaczna. **Chodorów, Stryj, Przemyślany były również widownią pogromów żydowskich.** Na posiedzeniu Zgromadzenia narodowego w Stanisławowie w ciągu dyskusyi nad stosunkami w Galicyi wschodniej pos. Baczyński narzekał na panującą **anarchię, tudzież na przekupstwo urzędników ruskich.** Sekretarz stanu Makuch w odpowiedzi przyznał słuszność tym twierdzeniom, ale równocześnie zaznaczył, że rząd ukraiński jest w tym kierunku zupełnie bezsilny.

Metropolita ruski w obronie księży polskich.

Wiedeń, 15 marca (Tel. pryw.) Ze Stanisławowa donoszą:

Metropolita ukraiński hr. Szeptycki zwrócił się do **rządu ukraińskiego** z prośbą o uwolnienie **internowanych księży** polskich, gdyż wie z doświadczenia, jak ujemny wpływ wywiera na wiernych brak księży. Rząd ukraiński uchwalił uwolnić wszystkich księży rzymsko-kat., z wyjątkiem tylko tych, przeciw którym prowadzi się śledztwo sądowe.

Dla wylądowania Hallera.

Berlin, 15 marca (Tel. pryw.) Komisya dla spraw polskich w Paryżu uchwaliła **jednomyślnie przyłączenie Gdańska do Polski. Do Gdańska przybyła komisya,** złożona z trzydziestu **oficerów francuskich i polskich pod przewodnictwem pułkownika Marechala i kapitana fregaty Galloda.** Komisya ta ma przeprowadzić przygotowania, związane z wylądowaniem wojsk **polskich w Gdańsku.**

O wypłatę zasiłków dla uchodźców.

Biuro prasowe Komisyi Rządzącej komunikuje:

Na posiedzeniu przedstawicieli państw narodowych, powstałych na gruzach b. Austryi, **które się odbyło w Wiedniu,** wobec oświadczenia **rządu austryackiego, że wstrzymuje wypłaty uchodźców,** oświadczył p. Wasilko, że rząd ukraiński obejmuje gwarancyę za wypłatę zasiłków dla osób, pochodzących z terenów **wschodniej Galicyi, położonych na wschód od Sanu.** Wedle obliczeń uchodźców z Galicyi, którzy znajdują się na terenie państwa austr.-niemieckiego, jest 17 tysięcy, z czego 16 tysięcy ze wschodniej Galicyi, a tysiąc z zachodniej. W tej ogólnej liczbie 16 tysięcy żydów, reszta tj. tysiąc przypada na Polaków i Rusinów.

Przedstawiciel Komisyi Rządzącej w Wiedniu podczas konferencyi zwrócił się do Krakowa z zapytaniem, w jaki sposób załatwić tę sprawę. Komisya Rządząca poleciła mu oświadczyć rządowi niemiecko-austryackiemu, że **przyjmuje gwarancyę na wypłatę zasiłków dla uchodźców z całej Galicyi do 15 kwietnia br.** i upoważnia Wydział skarbowy K. Rz. do **wyasygnowania na ten cel 1 miliona koron.** Dr. Neuman, jako przedstawiciel Komisyi Rządzącej, złożył to oświadczenie rządowi niemiecko-austryackiemu w Wiedniu, co zostało przez tenże rząd przyjęte.

O granice między Polską a Rosyą.

Biuro prasowe K. Rz. komunikuje:

Otrzymaliśmy następującą depeszę:

Paryż, 12 marca. »Temps« donosi, że zdaje się, iż **studya nad granicą między Polską i Rosyą mają być odroczone na później,** gdyż przedmiotem bezpośrednim konferencyi paryskiej jest przygotowanie preliminaryów pokojowych z Niemcami.

Sytuacya w księstwie Cieszyńskiem.

Biuro prasowe Rady Narodowej Ks. Cieszyńskiego komunikuje:

Sytuacya polityczna w Ks. Cieszyńskiem nie **uległa jeszcze żadnej zmianie. przeciwnie, podrażnienie i niezadowolenie ludności wzrasta coraz bardziej. Strajk polityczny górników nietylko trwa dalej, ale nawet rozszerza się coraz bardziej.** Komendant wojsk czeskich w Morawskiej Ostrawie, pułk. Sznejderek, wydał kłamliwą odezwę, że pomiędzy Polakami a Czechami **został już zawarty nowy układ** co do dostawy węgla dla Polski, i z tego powodu wzywającą górników polskich do podjęcia pracy. — Górnicy przyjęli jednak tę odezwę **ze słusznem niedowierzaniem.**

Wydelegowany przez komisyę sejmową dr Stanisław G r a b s k i pertraktował z misyą międzysojuszniczą w Cieszynie w sprawie zażaleń ludności polskiej na ucisk i prześladowania ze strony Czechów. Deputacya, prowadzona przez p. Dorę Kłuszyńską i przewodniczącego rad robotniczych, Karaska, przedstawiła gwałty i nadużycia Czechów, skarżąc się na liczne wypadki, które przytaczano i oświadczając komisyi, że strajk obecny ma charakter **wyłącznie polityczny a jedynym jego celem jest usunięcie ze Śląska wojsk czeskich** i przywrócenie polskiej administracyi cywilnej na obszarach, jakie podlegały dawniej administracyi Rady Narodowej. Górnicy oświadczyli nadto delegatowi Komitetu paryskiego, dr Grabskiemu, że gotowi są do największych ofiar, byleby tylko uwolnić ziemię śląską od najazdu czeskiego. P. Grabski zachęcał górników, aby wobec prowokacyj czeskich nie dali się unieść i zachowywali spokój i zapewnił, że Polska w całej pełni ocenia patryotyzm górników śląskich.

Do nowych gwałtów czeskich zaliczyć należy rozporządzenie wyższego sądu kraj. w Bernie, **wcielające okręgi sądowe bogumiński, polsko-ostrawski, część frysztackiego i cieszyńskiego do obwodu sądowego w Nowym Jczynie.** Okręgi powyższe należały dotąd do sądu obwodowego w Cieszynie. Przeciw temu bezprawiu Rada Narodowa założyła protest do komisyi aliantów.

Czesi **wysiedlają** nadal Polaków pochodzenia galicyjskiego od szeregu lat zamieszkałych na Śląsku. Również przeciw temu założono protest.

Komisya aliantów nakazała Czechom zwinąć **utworzone bezprawnie starostwo w Karwinie** i wszystkie agendy przekazać z powrotem starostwu frysztackiemu.

Hutnicy w Trzyńcu zagrozili obecnie **strajkiem** z powodu zmiany istniejących dotychczas wypłat 8-dniowych na 14-dniowe. Z ostatecznem wystąpieniem postanowiono czekać aż do rozpatrzenia sprawy przez Radę Narodową Ks. Cieszyńskiego.

Czesi za neutralizacyą Górnego Śląska

Praga, 15 marca (Tel. pryw.) »**Praskie Nowiny**« **ogłaszają wywiad,** w którym dr Benesz oświadcza, że należy zabezpieczyć granicę zachodnią przeciw niebezpieczeństwu ze strony Niemiec. W razie gdyby Niemcy zaatakowały Francyę, **zaatakowałyby też równocześnie państwo czesko-słowackie i państwo polskie.** Dr Benesz uważa jako gwarancyę bezpieczeństwa przeciw Niemcom zneutralizowanie pewnych obszarów granicznych, a w pierwszym rzędzie Śląska pruskiego. Dr Benesz wypowiedział się więc przeciw wcieleniu Śląska pruskiego do Polski.

Preszburg portem czechosłowackim.

Budapeszt, 15 marca (Tel. pryw.) »**Hirlap**« ogłasza oświadczenie słowackiego min. kol. Stobola, w którem powiedział, że republika czesko-słowacka przeobrazi Preszburg w port o pojemności 100 tysięcy ton. Minister oświadczył dalej, że połączenie kolejowe Bagdad—Paryż urzeczywistnione będzie w najbliższym czasie. Akcyę w tym kierunku prowadzą Anglicy.

Komitet „czterech".

Paryż, 15 marca (Tel. pryw.) Na wniosek Wilsona utworzony został komitet **ścisły, w** skład którego weszli prezydent **Wilson, Lloyd George, Clemenceau i Sonnino.** Komitet zajmie się **ostatecznem załatwieniem kwestyj terytoryalnych.** Wilson wniosek swój motywował tem, że **Czesi i Słowacy wywierali wielki wpływ na radę dziesięciu, powodując znaczną zwłokę** w ostatecznych decyzyach. Wobec tego **decydować będzie** w kwestyach terytoryalnych powyższy komitet »czterech«, który szybko sprawy te załatwi.

Kongres czeka na Wilsona.

Wiedeń, 15 marca (PAT). »**N. Fr. Presse**« donosi:

»Corriere della Sera« dowiaduje się z Paryża, że powolniejsze tempo w pracach konferencyi pokojowej w ostatnich czasach wcale nie przeszkadza rychłemu ukończeniu prac konferencyi. **Zwolnienie tempa przypisać należy tej okoliczności, że zwłaszcza delegaci angielscy uznali konieczność przeczekać na przyjazd Wilsona** przed powzięciem decyzyi w najważniejszych kwestyach, zwłaszcza w tym duchu oświadczył się Lloyd George.

Pokój będzie podyktowany.

Berlin, 15 marca (Tel. pryw.) Tutejsze sfery, dobrze poinformowane, twierdzą, że rokowania będą trwały krótko, gdyż koalicya nie będzie wdawać się w dłuższe rokowania z Niemcami.

Życie wewnętrzne Tadeusza Kościuszki.

Linia rozwojowa każdego wielkiego narodu przedstawia nam obraz kolejnego następstwa coraz wyższych typów, na wzór których społeczeństwo pewne się urabia i tworzy. Rozwój ten obejmuje nietylko warunki ustrojowe naszego życia i urządzeń, ale sięga głęboko w sferę życia moralnego lepszych i tęższych jednostek. Jeśli porównamy urządzenia społeczne z czasów piastowskich z temi, które stworzyła Polska XVI wieku, te zaś z reformą Sejmu czteroletniego, albo organizacyę naszej państwowości z czasów przedhistorycznych z tą, której fundamenty założył Kazimierz Wielki, albo wreszcie stan moralny społeczeństwa z 10 stulecia ze stanem, jaki się pod wpływem nowożytnej koncepcyi chrystyanizmu wytworzył w początkach 17 wieku — to wszędzie dostrzeżemy głębokie różnice w sensie stałego postępu pod każdym względem.

„Co jakieś parę staj lat" — powiedziałby Wyspiański — powstaje z głębin społeczeństwa geniusz wieku, wyprzedzający go o dziesiątek lat, nie dający się mu przez dziesiątki lat doścignąć. Kiedy taki geniusz przychodzi na świat, możemy zauważyć, że jest to człowiek, który odkrywszy w głębi własnej duszy siły nieznane dotąd przed nim nikomu, jest zesłanym do zastosowania ich w swem życiu, ażeby stworzyć w kształcie materyalnym, podpadającym pod zmysły jego otoczenia, wzór człowieka, godny naśladowania — zdolny szerzyć, że tak powiem, s z l a c h e t n ą z a r a z ę d u s z.

Tacy ludzie, którzy wprowadzają naród na nowe drogi, którzy sami poraz pierwszy doświadczają na własnem życiu uczuć nieznanych i udzielają ich swym bliźnim — to są wielcy Wtajemniczeni.

Oni są arcymistrzami wtajemniczenia ustawicznego, dzięki któremu społeczeństwo wznosi się ze stopnia na stopień coraz wyższy, coraz doskonalszy. W sferze wielkich poetów takim »wtajemniczonym« był Dante i Mickiewicz, w sferze uczonych Platon i św. Augustyn, w sferze wielkich wodzów i ludzi czynu był Aleksander Wielki i Napoleon, a u nas — tę wysoką rangę zdobył — Tadeusz Kościuszko.

Może to wywoła zdziwienie, że naszego zwycięzcę z pod Racławic ośmieliłem się zrównać z wielkimi mistrzami poezyi, geniuszami myśli i czynu orężnego.

Dlatego powinienem uzasadnić ten mój sąd, a to jest właśnie przedmiotem niniejszych rozważań.

Trudno jest w sposób zwykły określić „wtajemniczonego" jak wogóle trudno określić, co to jest geniusz. Jakże trudno np. określić geniusz Mickiewicza! Mickiewicz nie był tylko poetą, ale także publicystą, prorokiem, reformatorem, organizatorem społecznym, apostołem i jeszcze czemś więcej, co trudno określić, czego my w nim nie znamy. Podobnie Tadeusz Kościuszko był nietylko żołnierzem i obywatelem, ale był politykiem, prawodawcą, wodzem, przewodnikiem narodu.

Oręż, który podniósł przeciw wrogowi narodu, który mu zjednał największą sławę, był tylko jednym ze środków, jakimi się posługiwał w warunkach swej epoki dla wyrażenia swego potężnego życia wewnętrznego, które przeistaczało jego i przeistaczało tych, co się do niego zbliżyli.

Czyny wojenne wypełniają zaledwie jedną trzecią część życia Kościuszki. Od powstania Kościuszko nie podniósł więcej oręża, jakkolwiek bynajmniej nie stracił sposobności do walki orężnej za wolność ojczyzny, jak tego dowodzą próby Napoleona pozyskaniu Kościuszki dla swoich celów.

Kościuszko porzucił ten środek siły, a czynił rzeczy inne, o wiele ważniejsze od walki orężnej.

Walka orężna o wolność nie była dla Kościuszki najgłębszą treścią życia, ale tylko sposobnością dla wyrażenia nowego uczucia, które Kościuszko wprowadził w życie narodowe.

Rodzaj jego odwagi i dzielności, charakter jego uniwersałów, rozkazów i zarządzeń, które wstrząsały życiem uczuciowem wszystkich warstw narodu polskiego, były r e w o l u c y ą m i ł o ś c i, miłości nowej, wyższej od tej, którą my zazwyczaj miłością ojczyzny nazywamy, był to wogóle pewien stan uczuciowy, który udzielał się każdemu niemal, kto się zbliżył do Kościuszki, wywołując w nich głęboką przemianę jego życia wewnętrznego.

Stąd też s t a n u c z u c i o w y ż o ł n i e r z a K o ś c i u s z k o w s k i e g o różnił się zasadniczo od stanu żołnierza z konfederacyi barskiej, czy żołnierza napoleońskiego, czy też od stanu uczuciowego współczesnego legionisty polskiego.

Przenosił się on ze szczególną łatwością z żołnierzy Kościuszki na tych, którzy Kościuszki nie znali, utrwalając w ten sposób tradycyę Kościuszkowską. Tak, jak żołnierze Napoleona szerzyli entuzyazm, który Napoleon umiał tworzyć i wywoływać, tak żołnierze Kościuszki przejmowali piętno swego wodza i przenosili je na swoje otoczenie.

Na czem polegał rodzaj uczucia, jakie Kościuszko w koło siebie szerzył, jaki był charakter miłości ojczyzny T. Kościuszki — oto pytanie. Dotykamy niem najgłębszej tajemnicy życia wewnętrznego. To pytanie zastanawiało już dawniej niejednego, ale nikomu nie było danem przeniknąć tak głęboko istotę duszy Kościuszki, jak A. Towiańskiemu. Andrzej Towiański, twórca polskiej mistyki, był pierwszym, który zwrócił uwagę na życie wewnętrzne Tadeusza Kościuszki.

W mało znanych notach A. Towiańskiego do Feliksa N. z roku 1861 znajdujemy szereg myśli i spostrzeżeń, które charakteryzują życie wewnętrzne T. Kościuszki.

Noty te pisane były na wypadek, gdy w czasie, w którym »naznaczone jest, aby Polska zmartwychwstała i żyć poczęła, wypadnie mówić z rodakami o tym mężu, który w dniach skonu Polski, złożył pełną ofiarę dla życia jej«.

A. Towiański tak określa indywidualność Kościuszki:

»Miała Polska w przeszłości mężów świątobliwych, którzy przewyższyli Kościuszkę pobożnością wewnętrzną, modlitwą swoją; miała też bohaterów wielkich miłością ojczyzny i poświęceniem się dla niej, którzy go przewyższali czynami świetnemi i owocnemi, spełnianemi dla celów równie czystych, w ogniu ducha i ciała. Ale żaden z nich nie wyrównał Kościuszce w spełnianiu istoty chrześcijańskiej, w o b j a w i a n i u c h r z e ś c i j a ń s t w a n a p o l u p u b l i c z n e m.

»Taka wielkość prawdziwa, chrześcijańska, nie daje się osiągnąć najczystszem nawet podniesieniu się ducha samego, jego uniesieniami, egzaltacyą; może ona być jedynie owocem zamieszkania ducha na wysokości chrześcijańskiej wespół z ciałem, z życiem, z e w s z e l k i e m c z y n i e n i e m p r y w a t n e m i p u b l i c z n e m«.

(Dok. nast.)

Ludwik Skoczylas.

Delegat wojskowy Henrys w Polsce.

Paryż, 15 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Opierając się na informacyach, zebranych przez komisyę międzykoalicyjną, znajdującą się w Polsce, a zwłaszcza na sprawozdaniach generała angielskiego Cartona de Viard, złożonych we wtorek na Quai d'Orsay po powrocie z Warszawy, najwyższa rada sprzymierzonych poleciła generałowi dywizyi Henrysowi udać się do Polski, gdzie będzie pomocnym generałowi Piłsudskiemu, naczelnikowi kraju i naczelnemu wodzowi armii polskiej w sprawach wojskowych.

Pełnomocnictwo gen. Henrys.

Paryż, 15 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Wiadomość o wysłaniu gen. Henrysa do Polski została przyjęta z największem zadowoleniem przez kolonię polską w Paryżu. Osobistość z kół wpływowych polskich złożyła w tej sprawie wobec dzienników następujące oświadczenie:

Oczekujemy pomyślnego wyniku współpracy gen. Henrysa z naczelnikiem Piłsudskim. Ten ostatni zażądał, aby gen. Henrys został zaopatrzony w pełne pełnomocnictwa. Gen. Henrys będzie miał pełną władzę celem współdziałania w wysiłkach ententy na całem terytorium Polski i na terytoryach pogranicznych. Prócz tego będzie doradcą technicznym przy studyowaniu wojskowych środków zaradczych w wiosennej ofenzywie bolszewików i Ukraińców, skierowanej przeciwko Polsce. Wysłanie gen. Henrysa do Warszawy daje nam pełne zadowolenie, albowiem jest to fakt, który nas wprowadza na drogę realną. Czujemy się zadowoleni, gdyż rewindykacye nasze zostały uznane.

Szwajcarya uznaje państwo polskie.

Warszawa, 15 marca (PAT). Konsul szwajcarski w Warszawie p. Wenzler złożył dzisiaj p. Paderewskiemu ustne oświadczenie swego rządu o uznaniu niepodległości Rzeczypospolitej polskiej i wyraził imieniem swego rządu życzenia pomyślności dla państwa polskiego. — P. prezydent ministrów Paderewski prosił p. konsula o wyrażenie podziękowania rządowi szwajcarskiemu za złożone życzenia i nadmienienia, że już przed dwoma tygodniami otrzymał od pana Gustawa Adora, prezydenta konferencyi szwajcarskiej, depeszę z podobnemi życzeniami.

Delegacya Spisza i Orawy w Warszawie.

Warszawa, 15 marca (PAT). Dziś przedstawiła się p. prezydentowi ministrów delegacya gazdów ze Spisza i Orawy z ks. Madejem i wicemarszałkiem Ołeckim na czele. Delegacya stwierdziła między innemi, że nietylko rdzenny lud góralski, lecz nawet słowacki zeszedł z dolin protestuje przeciw panowaniu imperyalizmu czeskiego i dąży ku Polsce. Delegacya prosiła o jak najbardziej stanowcze kroki rządu w sprawie Spiszu i Orawy. P. prezydent ministrów zapewnił, że rząd uczyni wszystko, co w jego mocy, aby te piękne kraje zachować przy Polsce i dodał, że wysłańcy Spisza i Orawy udają się do Paryża w najbliższych dniach.

Manifestacya bezrobotnych.

Warszawa, 15 marca (PAT). Dzisiaj o godz. 1 w południe przed gmach Sejmu napłynął tłum bezrobotnych w liczbie kilkuset osób. Delegacya, złożona z czterech osób, udała się do marszałka. Tłum zachował się spokojnie.

Wniosek o rewizyę posad rządowych

Warszawa, 15 marca (PAT). Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu wejdzie pod obrady wniosek nagły posłów Adama, Głąbińskiego i tow. w sprawie obsadzania stanowisk w służbie administracyjnej państwowej polskiej. Wnioskodawcy wzywają rząd, aby 1) do dni 30 oznaczył w drodze rozporządzenia warunki obsadzania stanowisk w służbie administracyjnej od III rangi we wszystkich rodzajach służby, 2) aby do 30 dni ogłosił konkurs na wszystkie posady od III do VII rangi, z 60-dniowym terminem zgłaszania się kandydatów, wreszcie 3) aby do trzech miesięcy przedłożył projekt pragmatyki służbowej dla urzędników administracyjnych w służbie polskiej.

Groźby niemieckie.

Wiedeń, 15 marca (PAT). Berneński korespondent »N. Fr. Presse« donosi, że rząd niemiecki jest zdecydowany odrzucić warunki pokojowe w tej formie, jak dotąd je podawały państwa koalicyi. Rząd niemiecki nigdy nie zaakceptuje pokoju, któryby odłączył od Niemiec kraje nadreńskie i wydał Gdańsk w ręce Polski oraz narzucił Niemcom odszkodowanie wojenne, wychodzące poza miarę naprawienia wyrządzonej szkody. Gdyby koalicya narzuciła taki pokój Niemcom, to rząd niemiecki odmówi swego podpisu, następstwem byłoby naturalnie utrzymanie blokady i może dalsza okupacya Niemiec. Gdyby naród niemiecki z powodu utrzymania blokady miał cierpieć głód, to rząd jest zdecydowany uciec się do najskrajniejszych środków i zawrzeć układ z rosyjską rzeczpospolitą sowiecką, która już kilkakrotnie ofiarowała dostawę zboża. Rząd niemiecki, który dotąd uważał za jeden z swoich najgłówniejszych zadań zwalczać bolszewizm, raczej poruczyłby tę walkę, niż pozwoliłby na wygłodzenie narodu.

Rokowania w Brukseli.

Paryż, 15 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Z Brukseli donoszą: Komisya rozejmowa koalicyjna pod przewodnictwem admirała Wemyssa, złożona z około 30 delegowanych francuskich, amerykańskich, angielskich i włoskich, przybyła tu pociągiem specyalnym w czwartek rano z Paryża.

Delegaci niemieccy w liczbie 20 przybyli dnia poprzedniego. Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 2, a godz. 2½ zostało przerwane, następnie podjęte znowu o godz. 3. Admirał Wemyss podał do wiadomości delegowanym warunki koalicyi. Niemcom pozwolono stawiać pytania, natomiast nie dopuszczono ich do dyskusyi. — Żądano od nich całkiem poprostu wydania okrętów handlowych i przedłożenia listy walorów, które mają służyć jako pokrycie za dostarczyć się mającą żywność.

Po stłumieniu Spartakowców.

Berlin, 15 marca (Tel. pryw.) Dzień dzisiejszy minął spokojnie. Wojska rządowe oczyszczają niektóre domy, w których usadowili się Spartakowcy. Minister obrony krajowej Noske oświadczył, że w przeciągu kilku dni będzie Berlin zabezpieczony w zupełności przed akcyą ze strony Spartakowców. Na czele band walczyli w ostatnich dniach na ulicach Berlina byli oficerowie sztabu generalnego i były prezydent policyi Eichhorn.

Los Helgolandu.

Wiedeń, 15 marca (PAT). »Neue Freie Presse« podaje:

Korespondent »Timesa« dowiaduje się, że co do Helgolandu decyzya jeszcze nie zapadła. Jest rzeczą pewną, że **Helgoland nie będzie zwrócony Niemcom.** Rada sojusznicza chętnie odstąpi Helgoland Anglii, ale sfery miarodajne marynarki angielskiej są zdania, że wyspa ta niema żadnego znaczenia dla floty angielskiej.

Kraje nadbałtyckie po inwazyi.

Paryż, 15 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Grupa przedstawicieli Litwy, Estonii i Łotyszów zebrała się w Kopenhadze celem rozpatrzenia położenia, w jakiem się znalazły te trzy kraje **wobec inwazyi bolszewickiej.** Kraje te po upadku Niemiec pozostawione zostały swemu losowi, niezdolne do zorganizowania siły zbrojnej przeciw zagrażającemu nieprzyjacielowi. Wszelkie zmobilizowania się zostały systematycznie zgniecione i jak powiada deklaracya, musiano nietylko wydać broń, ale i zniszczyć ją. **Wojska niemieckie, cofając się, szły ręka w rękę z bolszewikami, wydając im na łup powiaty i miasta.** Wobec tak ciężkiego położenia przedstawiciele Litwy, Estonii i Łotyszów zwracają się do mocarstw sprzymierzonych, aby zawiadomić je o swoim proteście i prosić o przyjście z pomocą wojskową w postaci broni, amunicyi i środków żywności, oraz z pomocą finansową. Powyższy apel podpisał prezydent ministrów litewskich prof. Waldemarar i minister handlu Estonii Poagle.

Rzekoma niemieckość Torunia.

»Kuryer Poznański« przyniósł o Toruniu artykuł, podpisany inicyałami Cz. A., z którego podajemy tutaj następujące szczegóły:

Spis ludności w Toruniu z dnia 12 stycznia 1919 roku, zarządzony na to, aby stwierdzić stosunek narodowości wobec rozpraw kongresu pokojowego wykazał, jak oznajmia właśnie magistrat toruński wśród 47433 mieszkańców 29.434 Niemców, 17.835 Polaków, 174 obcokrajowców.

Nie bez powodu odbył się on w chwili ściągania do zagrożonego Torunia band »Grenzschutzu« i zapełniania jego warowni wszelkiego rodzaju zakałą niemiecką; siły ludności niemieckiej nic tak dosadnie nie zamanifestuje, jak strąbione ze świata liczne hałastry, przodujące Niemcom w boju o utrzymanie »odwiecznie niemieckich dzierżaw« na »wschodzie«. Szkoda tylko, że liczby ich nie ujawniono. Bądź co bądź w chwili trwogi w styczniu 1919 roku nie było ich zapewne mniej, niż załogi niegdyś w czasie pokoju, a więc np. w 1910 roku. Niewątpliwie mimo strat wojennych nie straciła na liczbie i ludność »najrdzenniej« niemiecka w Toruniu, to jest klejnot państwowego ustroju pruskiego, u r z ę d n i c y. Przypuszczamy, że w czasie wojny potrzebniejsi byli na miejscu, że tak jak wszędzie na ziemiach polskich korzystali z reklamacyi i że koniec końców teraz w przededniu powstania »Republiki toruńskiej« nie będzie ich mniej niż w 1907 r. (spis ludności podług zawodów). W takim razie stwierdzamy, że w roku 1900, względnie 1907 było urzędowo w Toruniu wojska i urzędników 28.19 proc. ogółu mieszkańców o ile policzymy tylko tych urzędników, których wymienia dział E 1—8 i C 12 i nast. spisu z 1907 roku. Jednakże urzędniczego żywiołu poza tem w spisie rozrzuconego bywają w zachodniej Polsce w poszczególnych powiatach setki i tysiące; jeżeli ich w Toruniu policzymy paręset, wówczas odsetka 28.19 proc. podniesie się do 30 proc. ludności.

Nie uprzedzamy postanowień kongresu w sprawie Republiki toruńskiej, jednakże pewni jesteśmy, że tego nawianego ze świata, usadowionego przez rząd pruski lotnego żywiołu, kongres nie będzie liczył na równi z osiadłemi, stałemi żywiołami w kraju. Wówczas wykaże się w Toruniu na podstawie spisu z 1919 roku:

17.835 Polaków — 376 proc., 14.233 załogi i urzędników — 30 proc., 174 obcokrajowców — 0.4 proc., 15.211 Niemców — 32.0 proc. — razem 47.443 mieszkańców, czyli: najliczniejszym żywiołem w grodzie naszego Kopernika są Polacy; liczbą swą przewyższają mieszczaństwo niemieckie o 2624 głów, są zatem żywiołem panującym! Potrzebaby tylko wyrzucić garnizon, a odsetka Polaków w Toruniu, nawet gdyby urzędnicy Niemcy pozostali, przekroczy 42 procent. Na ziemiach zachodniej Polski Toruń należy do najbardziej sztucznych środowisk, a właściwie zlewisk niemieckich; tylko dzięki temu oficyalnie okłamywać można świat jego rzekomą niemiecką przewagą. Tak wszakże naiwnymi, jak ogłupiany od lat Michałek niemiecki nie będą ci, co o losach ziem polskich stanowić będą.

Nie koniec na tem. Liczby przez magistrat toruński podane, porównane z urzędowemi datami z 1919 roku obwieszczają tryumf polskości Torunia. Liczba mieszkańców wzrosła bowiem o 1216; pomimo to zmalała liczba Niemców z 30.505 w roku 1910 na 29.434. w roku 1991 czyli o 1071, liczba zaś Polaków podrosła z 14.907 jedno- i 663 dwujęzycznych, czyli z 15.570 w roku 1910 na 17.835 w roku bież., czyli o 2265 głów!

Najlepsza lokata kapitału
— to —
POLSKA POŻYCZKA PAŃSTWOWA.
Procent płatny za cały rok z góry. — Lokata kapitału na 5¼%. Nabyć można wszędzie.

KRONIKA.

Kraków, 15 marca.

Dziś, dnia 15 marca 1919 r.
ASYGNATY
POLSKIEJ POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ
nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe,	koronowe,	rublowe	za	96'86
500	"	"	"	za	484'31
1000	"	"	"	za	968'61
5000	"	"	"	za	4843'06
10000	"	"	"	za	9686'11

DELEGAT GENERALNY na były zabór austr. dr Kazimierz G a ł e c k i przybywa do Krakowa w niedzielę wieczorem i zamieszka w pałacu Larysza. W poniedziałek o godzinie 4 popołudniu przyjmie reprezentantów władz w lokalu dotychczasowego prezydyum Komisyi Rządzącej, poczem obejmie urzędowanie.

OBCHÓD KOŚCIUSZKOWSKI. Dzisiaj o godzinie 5 popołudniu odbędzie się w sali konferencyjnej magistratu na 1 piętrze posiedzenie Komitetu obchodowego. Dotychczas ustalono, że uroczystość Kościuszkowska będzie trwała dwa dni, tj. 23 i 24 bm. W pierwszym dniu, w niedzielę, odbędą się uroczyste poranki dla młodzieży szkolnej, o godzinie zaś 4 popołudniu stosowne odczyty. Wieczorem w obu teatrach dane będą uroczyste przedstawienia. Właściwemu obchodowi będzie poświęcony dzień następny. Na Wawelu odprawione zostaną dwie msze polowe, kazanie zaś wygłosi ks. arcyb. Teodorowicz. W pochodzie z Wawelu na Rynek wezmą udział szkoły i delegacye. Na Rynku przemówi prezes Akad. Umiej. rektor Kazimierz Morawski.

Z KOMITETU KOŚCIUSZKOWSKIEGO W KRAKOWIE. Celem zabezpieczenia kwater, Komitet uprasza o zgłoszenie dokładnej ilości osób, mających przyjechać jako delegacye 24 marca na uroczystości Kościuszkowskie do Krakowa. Adres Komitetu: Kraków, ul. św. Anny 5, II p.

KASZUBI I SPRAWA KASZUBSKA. Pod tym tytułem wygłosi dzisiaj, tj. 15 bm., znawca stosunków kaszubskich, prof. Uniw. w Poznaniu dr Tadeusz Lehr-Spławiński, jako trzeci wykład z cyklu „Gdańsk i Pobrzeże polskie", urządzonego staraniem Akademickiego Koła T. S. L. odczyt, który bogato ilustrowany będzie obrazami świetlnymi i cytatami z utworów kaszubskich. odbędzie się w sali Instytutu zool. U. J. (ul. św. Anny 6, I p) o godzinie 7 wieczorem. Wstęp dla dorosłych 1 K, dla młodzieży szkolnej 50 hal. Ilość miejsc siedzących wydatnie zwiększona.

IMIENINY JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO. Dnia 19 marca br. odbędzie się o godzinie 9 min. 30 z rana msza polowa na dziedzińcu turniejowym Zamku wawelskiego. O godzinie 11 przed południem w Kino Wanda uroczysty poranek z bogatym programem artystycznym. Przez cały dzień na ulicach miasta i lokalach odbywać się będzie zbiórka i rozsprzedaż nalepek i odznak pamiątkowych. O godzinie 7 wieczór w obu teatrach miejskich przedstawienia galowe. O godzinie 9 min. 30 wieczór w salach Kasyna wojskowego raut. Czysty dochód z całego dnia przeznaczony na „Ochronkę" im. Józefa Piłsudskiego we Lwowie.

DODATKI DROŻYŹNIANE DLA FUNKCYONARYUSZÓW PAŃSTWOWYCH. Biuro prasowe K. Rz. komunikuje: Na posiedzeniu Wydziału wykonawczego Komisyi Rządzącej, odbytem w Krakowie dnia 11 marca 1919, uchwalono na wniosek p. Rychlika, przyznać **wszystkim funkcyonaryuszom państwowym posiadającym wykształcenie akademickie, a nie zaliczonym** formalnie do żadnej klasy rangi, **wyższy stopień dodatku drożyźnianego**, przyznanego uchwałą P. K. L., dnia 21 stycznia br., tj. miesięcznie 200 K względnie 300 K.

PODWYŻSZENIE DODATKU DROŻYŹNIANEGO DLA EMERYTÓW. Biuro prasowe K. Rz. komunikuje: Na posiedzeniu wydziału wykonawczego Komisyi Rz. odbytem w Krakowie, dnia 11 marca 1919, uchwalono otworzyć miesięcznie kredyt 250.000 K celem udzielenia emerytom i emerytkom szkół ludowych, oraz wdowom i sierotom po nauczycielach szkół ludowych, **100 procent podwyższenia dodatku drożyźnianego**, przyznanego im rozporządzeniem z 1918 r., a to za czas od 1 stycznia 1919 do końca czerwca 1919.

KOMITET GIEŁDOWY W KRAKOWIE. Biuro prasowe K. Rz. komunikuje: Na ostatniem posiedzeniu członków K. Rz. dyskutowano nad sprawą utworzenia w Krakowie Komitetu giełdowego. Po dyskusyi uchwalono utworzyć taki Komitet i przedstawiono jego regulamin. Sprawą tą zajmie się z ramienia Wydziału skarbowego referent skarbowy K. Rz. dr Schmidt w porozumieniu z wydziałem handlowym i przemysłowym, z Izbą handlową i instytucyami finansowemi w Krakowie.

DWA MILIONY NA KUCHNIE LUDOWE. Biuro prasowe K. Rz. komunikuje: Komisya Rządząca poleciła wyasygnować 2 miliony koron dla kuchni ludowych w Krakowie i na prowincyi. Pieniądze te przeznaczone będą tylko na miesiąc marzec. Krakowskie kuchnie ludowe otrzymają milion koron, drugi milion zaś kuchnie na prowincyi. W ten sposób zażegnaną zostanie na razie kwestya trudności finansowych, jakie miały w ostatnich tygodniach kuchnie ludowe.

ROZDZIAŁ TRZECIEGO TRANSPORTU BIAŁEJ MĄKI. Biuro prasowe Wydziału aprowizacyjnego K. Rz. podaje: Trzeci transport mąki amerykańskiej, przeznaczony pierwotnie dla miasta Lwowa i tamże wysłany z powodu wydarzeń wojennych na froncie wschodnio-galic. wypadło zatrzymać w Tarnowie, poczem zarządzono rozdział jak następuje: Otrzymali: Starostwa: Nowy Sącz 235 worków, Rzeszów 245 worków, Chrzanów 270, Jarosław 245, Grybów 270, Wadowice 245, Dobromil 270, Kolej Lwów 1055. Lwów gminy podmiejskie 515, starostwo Limanowa 270. Nowy Targ 270, Sanok 245, Silesia Czechowice 355, starostwo Jasło 200, Brzozów 440, Żywiec 530, Biała 260, Oświęcim i baraki 505, Myślenice 470, Cieszyn 235, Przeworsk 155, Nisko 155, Zakopane 155, Mielec 165. Wymienione tutaj ilości mąki amerykańskiej interesowani odbiorą na stacyi Tarnów, cofanie całego transportu do Krakowa byłoby bowiem ze względów taryfowych nieekonomiczne.

MIEJSKIE BIURO APROWIZACYJNE zawiadamia, że w czasie od 17 do 23 bm. sprzedawać będą sklepy miejskie i rejonowe pęcak poznański na 17 odcinek legitymacyi w ilości po 50 dkg na osobę w cenie po 2 K 80 hal. za 1 kg. Pobór pęcaku odbywać się będzie w dniach oznaczonych w legitymacyi.

Mąkę do wypieku chleba za czas od 17 do 23 bm. wydano wszystkim piekarzom 15 bm.

Miejskie Biuro aprowizacyjne obniżyło cenę jaj, które sprzedaje w sklepach miejskich po 30 halerzy za sztukę.

PLENARNE POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁ. T. S. L. Przez sobotę i niedzielę obradował we własnym lokalu Zarząd Główny T. S. L. Przewodniczył prezes, dr E. Bandrowski. Na rok bieżący rozdzielono prace w następujący sposób: prezes dr E. Bandrowski, wiceprezesi: dr E. Adam, J. Piwocki, sekretarze: dr Zdz. Próchnicki, St. Rymar, W. Sikora, skarbnicy: ks. dr Jan Korzonkiewicz, Ant. Kolarz, rachmistrze: dr T. Dwernicki, dr M. Świgost, dyrektorzy biur: A. Nowak, St. Rymar. Wyznaczono także referentów dla poszczególnych działów.

Z kolei załatwiono wnioski ostatniego Zjazdu. Sprawy organizacyjne referował dyr. A. Nowak, finansowo p. S. Turowski, szkolne p. Rymar, zjazdu oświatowego w Warszawie p. Nowak.

Trójzaborowy Zjazd oświatowy w Warszawie zwołano na 11 i 12 kwietnia. Udział w nim wziąć mogą działacze oświatowi z całego kraju. Z T. S. L. objęli referaty w Zjeździe pp.: dr Adam, dr Kiernik, Nowak, Ostrowski, Fiątkowski, Sikora. Zamknięcie rachunkowe za rok 1918 wykazuje obrót kasowy — bez sekcyi wschodniej i bez Kół — okrągło 5 milionów K. W dochodach uderza wzrost Daru narodowego 3-go Maja — przyniósł on brutto 385.097 K 19 hal. a przyniósłby jeszcze więcej, gdyby nie wypadki jesienne, które nie pozwoliły na ściągnięcie list składkowych z dwóch trzecich części kraju. W wydatkach największą pozycyę stanowią szkoły z sumą 440.616 K 18 hal. i wydatki na kresy wschodnie w wysokości ponad 120.000 K. Ogólny rachunek zamyka T. S. L. nadwyżką kilkunastu tysięcy koron. W budżecie na rok 1919, niezupełnie jeszcze ustalonym z powodu niemożności ustalenia wydatków na kresy wschodnie i zachodnie, na odbudowę, na prowadzenie zakładów średnich (które obejmie państwo), sięgają przewidywane wydatki miliona koron.

POKROPIENIE ZWŁOK ŚP. PODPUŁK. LISA-KULI. Wczoraj odbyła się na dworcu krakowskim wzruszająca uroczystość pokropienia zwłok śp. podpułk. Lisa-Kuli-Jeleńskiego, poległego bohaterską śmiercią w czasie ataku oskrzydlającego od strony Włodzimierza Wołyńskiego. Na uroczystość przybyli gen. Gołogórski, Stiller, komendant placu, major Lesinski w otoczeniu korpusu oficerskiego i delegacyi wszystkich pułków, formacyi i zakładów garnizonu krakowskiego z muzyką 13 pp. Po godzinie 12 zajechał na dworzec osobowy pociąg wiozący zwłoki bohatera. Rozległy się dźwięki marsza Beethovena, kompania honorowa sprezentowała broń, poczem po odprawieniu egzekwii przez superiora polowego ks. Grębskiego w otoczeniu duchowieństwa przemówił komendant D. O. G. gen Gołogórski, sławiąc żołnierskie cnoty śp. Lisa-Kuli i wzywając żyjących do naśladowania wzoru bohatera. Po pokropieniu zwłok i salwie honorowej zwłoki odjechały do Rzeszowa.

AKADEMICKI KOMITET POMOCY AKADEMIKOM ŻOŁNIERZOM otwiera dnia 15 bm. herbaciarnię, w której wydawane będą śniadania od godziny 7—9 rano i podwieczorki od 4—7 i pół po południu, przy ul. Jabłonowskiej 12 (Dom akademicki).

ODCZYT O SOLI. Staraniem Koła politycznego Polek odbędzie się we wtorek, 18 marca w sali Kopernika Uniw. Jag. odczyt p. Zdzisława K a m i ń s k i e g o: „O soli". Początek o godzinie 6 wieczorem. Ceny miejsc po 2 K, 1 K i wstępy po 50 hal.

Z UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO. P. Karolina B i n c e r ó w n a, rodem z Krakowa, otrzymała w uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora filozofii.

DALSZE WYROKI NA LICHWIARZY. Wyrokami Sądu krajowego karnego w K r a k o w i e zasądzeni zostali: Erna Order, modniarka w Krakowie za prowadzenie handlu łańcuszkowego kiełbasą, na karę 6 tygodni ścisłego aresztu i grzywnę 2.000 K., Jadwiga Łazarzowa za handel łańcuszkowy słoniną na 1 miesiąc ścisłego aresztu, twarde łoże i grzywnę 2000 K, Wojciech Bysik za handel łańcuszkowy wędlinami, na 3 tygodnie ścisłego aresztu oraz przepadek ceny kupna, Salomon Aszkenazy, kupiec w Chrzanowie za gromadzenie wyrobów bławatnych, celem podniesienia cen, na 6 tygodni ścisłego aresztu, twarde łoże i grzywnę w kwocie 5.000 K, Pinkus Eisenberg, kupiec w Krakowie za handel łańcuszkowy na karę pieniężną 10.000 K, w razie nieściągalności, zamienioną na karę aresztu przez 200 dni, Salomon Raber, kupiec w Oświęcimiu za handel łańcuszkowy na 1 miesiąc ścisłego aresztu, twarde łoże i grzywnę 2.000 K, Agenor Lisowski za gromadzenie herbaty celem podniesienia cen, na 12 dni ścisłego aresztu i karę dodatkową w kwocie 20.000 K, oraz przepadek kwoty 8.145 K 80 hal., uzyskanej ze sprzedaży herbaty, Jadwiga Milanówna, za podbijanie cen, na 10 dni aresztu, zamienione grzywnę 400 K.

Wyrokiem Sądu powiatowego w G ł o g o w i e zasądzony został Walenty Grabowski z Rudny Wielkiej za sprzedaż zboża po wygórowanych cenach na 14 dni ścisłego aresztu i 500 K grzywny.

Wyrokami Sądu powiatowego w N o w y m S ą c z u zasądzeni zostali: Salomon Lustbader, rzeźnik w Nowym Sączu za mięso po wygórowanych cenach na 20 dni aresztu i grzywnę 1000 K, Franciszek Cieślik, rolnik z Kładnego za sprzedaż ziemniaków po wygórowanych cenach na 10 dni aresztu i grzywnę.

Wyrokiem Sądu powiatowego w B r z e s k u zasądzony został Berek Stechler, kupiec z Czchowa za sprzedaż sacharyny po wygórowanych cenach, na 3 tygodnie ścisłego aresztu i grzywnę.

Wyrokiem Sądu powiatowego w S k a w i n i e skazany został Józef Jachymczyk, gospodarz z Ochodzy, za sprzedaż zboża po wygórowanych cenach na 3 tygodnie ścisłego aresztu i grzywnę 2.000 K.

Wyrokiem Sądu powiatowego w L e ż a j s k u zasądzony został Franciszek Kryla, masarz w Grodzisku Dolnem na 14 dni aresztu i grzywnę.

„NA JAJKO" — DLA OBROŃCÓW LWOWA. Dzisiaj, w sobotę, dnia 15 bm. odegrano zostaną siłami leg.-inwal. w sali Teatru powszechnego 2 komedye pt. „Żywy nieboszczyk" komedya A. Walewskiego w 1 akcie i „Bezpieczeństwo firmy Mueller i Sp.", komedya hr Koziebrodzkiego w 2 aktach. W głównych rolach wystąpią p. J. Najdrówna, p. H. Brzezińska, p. H. Mirska, p. H. Heniowski, E. Goliński. Reżyseryę prowadzi p. Maryan Proska-Daczkowski. Zarówno szlachetny cel, jak i doborowe siły amatorskie powinny być dostateczną zachętą dla publiczności. Początek o godzinie 3 popołudniu. Część dochodu przeznaczona „na jajko wielkanocne" dla walczących pod Lwowem.

„MILICYA LUDOWA" Z BĘDZINA W KRAKOWIE. Wczoraj do Krakowa przywieziono koleją oddział milicyi ludowej, który rozbrojono w Zagłębiu. Transport ten około godziny 11 przed południem prowadzono z dworca kolejowego przez ul. Floryańską, Rynek i Grodzką przed gmach, gdzie mieści się Dowództwo Okręgu Generalnego, a stamtąd na ul. Montelupich. Przeprowadzanie milicyantów wywołało znaczne zainteresowanie publiczności. Milicyanci, ludzie przeważnie młodzi, w ciemnych uniformach, w liczbie kilkuset, szli rozbrojeni pod silnym konwojem zbrojnych żołnierzy, otoczeni gęstym ich łańcuchem. Przywieziono ich do Krakowa, ponieważ okręg będziński należy do komendy wojskowej krakowskiej.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Wczoraj o godzinie 8 wieczorem zawezwano pogotowie ratunkowe na dworzec kolejowy, gdzie pewien żołnierz tak nieostrożnie manipulował karabinem, że tenże nagle wypalił, raniąc ciężko w brzuch stojącego obok towarzysza broni. Po prowizorycznem opatrzeniu przewiozło pogotowie ciężko rannego w stanie groźnym do szpitala załogi.

GALICYJSKIE OFICYANTKI U MINISTRÓW. Z Warszawy donoszą: Bawiła tu delegacya oficyantów i oficyantek kancelaryjnych z Galicyi celem przedstawienia swych postulatów i swego krytycznego położenia, prosząc zarazem o wcielenie ich według lat służby do ciał urzędniczych. Delegacya spotkała się z bardzo życzliwem przyjęciem.

GWAŁTY PRUSKIE. Rada ludowa na powiat ostrzeszowski donosi pod datą 9 bm.: Dnia 7 marca Grenzschutz wywiózł z Podzamcza (Wilhelmsbrueck) tamtejszego proboszcza ks. S p i k o w s k i e g o, podobno do Wrocławia, żądając za wypuszczenie 3.000 mk. kaucyi. Prócz tego wywieziono pannę Lorenz, córkę naczelnika Straży ludowej w Podzamczu i pannę Ćwiertnię, córkę listonosza.

REPERTOAR
TEATRU MIEJSKIEGO IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

W sobotę, 15 bm.: „Zacisze domowe" J. Courteline'a i „Romantyczni" E. Rostand'a.

W niedzielę, 16 bm. popołudniu: „Artykuł 264" K. Zalewskiego, wieczorem „Wachlarz lady Windermere" O. Wilde'a.

REPERTUAR
MIEJSKIEGO TEATRU POWSZECHNEGO.

W sobotę, 15 bm.: „Dzwony z Corneville".

W niedzielę, 16 bm. popołudniu: „Pani X"; wieczorem: „Oj, mężczyźni, mężczyźni".

ZMIANA NAZWISKA. Wydział Administracyjny Komisyi Rządzącej zezwolił p. Władysławowi L i b a n o w i, właścicielowi zakładów fabrycznych w Podgórzu, na zmianę nazwiska rodowego »L i b a n« na »Z a w o j s k i«.

JÓZEF ŚLIWIŃSKI na swoim czwartym koncercie krakowskim odegra kompozycye: Chopina, Liszta, Brahmsa, Schumanna i Beethovena. Czwarty koncert wywołał u nas podobnie, jak poprzednie, bardzo żywe zainteresowanie, czego dowodem, że sprzedaż biletów idzie szybkiem tempem. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A—B. 2982

DR RADWAN, którego pierwszy występ w Krakowie tak entuzyastycznie powitany został przez naszą publiczność, wystąpi z drugim i ostatnim wieczorem w niedzielę, dnia 16 b. m., w sali »Sokoła«. W programie tylko eksperymenty z zakresu sugestyi zbiorowej, hypnozy i spirytyzmu. 3008

ROBERT PERUTZ W KRAKOWIE.
Robert Perutz, znakomity skrzypek, uczeń słynnego Marteau, wystąpi u nas w Krakowie z jednym koncertem w sali »Sokoła« dnia 25-go b. m. Artysta, który na zagranicznych estradach koncertowych jest zawsze entuzyastycznie witany, przybędzie do naszego miasta z Warszawy. Bilety są już do nabycia u J. Rudnickiego, Linia A—B.

CZEŚĆ WŁASNĄ i HONOR poświęciła dla ratowania dziecka, daremnie jednak, bo ofiara jej była spóźniona. Oto treść najnowszego dramatu włoskiego: »W matni«, wyświetlanego z powodzeniem w kinoteatrze »SZTUKA« z uroczą tragiczką Hesperią w roli naczelnej. Programu dopełnia pyszna farsa: **»Psychologia kobieca«.** 3009

»SEZONOWA MIŁOŚĆ«
dramat w pięciu aktach według znanej powieści, na podstawie scenaryusza p. Morozowicz-Szczepkowskiej
najlepszy z dotychczasowych filmów pierwszej wytwórni polskiej »SFINKS« w Warszawie, wyświetlany jest w bieżącym tygodniu w sali »UCIECHY«.
W rolach głównych: HALINA BRUCZÓWNA i K. JUNOSZA STĘPOWSKI.
Świetna wystawa, wspaniałe zdjęcia, nieustępujące włoskim.
3010

DZIŚ OSTATNI DZIEŃ
TURNIEJU ZAPAŚNICZEGO W TEATRZE »NOWOŚCI«.
ZBYSZKO stanie dzisiaj do walki ze stalowym MACISTESEM. — Czas walki nieograniczony.
ROMUALD GIERASIŃSKI
najwybitniejszy, najznakomitszy monologista wśród całej plejady współczesnych artystów polskiego kabaretu, chluba Warszawy, jeden z najpopularniejszych ludzi w stolicy naszej Republiki.
ROMUALD GIERASIŃSKI jest niezrównanym wykonawcą typów wprost z życia wziętych, które genialnym zmysłem obserwatorskim umie podchwycić, a mistrzowskiem wykonaniem ożywić i w niezrównanej plastyce przedstawić. — **ROMUALD GIERASIŃSKI** występuje w pełnej charakteryzacyi i kostyumach i wywołuje tak żywiołowy humor na sali, jak tego nie dokazał żaden jeszcze artysta, produkujący się w zakresie jego twórczości.
ROMUALD GIERASIŃSKI rozpoczyna gościnne występy dnia 16 b. m., w niedzielę, w Teatrze »NOWOŚCI«. Zaprodukuje on dwa znakomite monologi, a mianowicie: **»Antka Cwaniaka typu z nad Wisły« i »Nutę Bemola kapelmistrza d i r i g e n t a i maestra«.**
Zapowiedziana gościna ROMUALDA GIERASIŃSKIEGO wzbudziła olbrzymie zainteresowanie w naszem mieście.
TEATR »NOWOŚCI« po skończonym turnieju atletów rozpoczyna sezon wiosenny wielkim pierwszorzędnym kabaretem z udziałem potentatów kabaretowych — a więc, oprócz **GIERASIŃSKIEGO**, chluby Warszawy, wystąpią: **JÓZEFA BOROWSKA** z nowym repertoarem; **HELENA BUKOWSKA**, pierwszorzędna wodewilistka; tenor warszawski, **OLĘDZKI**, piosenkarz z warszawskiego »Argusa«; **MILA KAMIŃSKA**, tancerka z warszawskiego »Argusa«. Program uzupełni znakomita aktówka z francuskiego: **»Lady«** z udziałem pp. **OLSKIEJ i JARSZEWSKIEGO.**
2981

FARBUJE I CZYŚCI CHEMICZNIE PIĘKNIE i SZYBKO,
BO W OŚMIU DNIACH
wszelką garderobę i t. p. tylko pralnia chemiczna i artystyczna farbiarnia
»WISŁA«
KRAKÓW—PODGÓRZE, Nadwiślańska L. 8.
Filie: ulica Grodzka 42, ulica Karmelicka 9, ul. Długa 11A, ul. Zwierzyniecka 15, ul. Dietla 41.

NA POLSKĄ POŻYCZKĘ PAŃSTWOWĄ. W Banku Galicyjskim dla handlu i przemysłu w Krakowie nabyli w dalszym ciągu 5 proc. polską pożyczkę państwową pp.: Polski fundusz wdów i sierot 1.000.000 K; Jan baron Goetz 400.000 K; c. k. austr. fundusz wdów i sierót, fundusz emer. urzędników w Okocimie po 200.000 K; Bronisław Wesołowski 150.000 K; OO. Jezuici 100.000 K; A. hr Stadnicki, Tadeuszowie hr Lubieńscy po 100.000 K; dr Bruno Wojciechowski 45.000 K; Józef Łojeczko, Stanisław Podlewski po 40.000 K; dr F. B. 33.000 K, Zgromadzenie SS. Miłosierdzia, Antoni Frass, Franciszek Schmidt, Bronisław hr Lasocki, Marya z hr. Lasockich Skirmuntowa, Eleonora Bierowska po 30.000 K; rejent A. Redych, Franciszek Dunaj po 28.000 K; Olga Wiktorowa, Aurelia Bryndzka, Marta Szumowska po 25.000 K, Kazimierz Bzowski 24.000 K; Marya Dembińska 23.000 K; Władysław Szczytniewski 22.000 K; N. N., Zofia Rzepecka, Marya Rzepecka, dr Jan Gawlik po 21.000 K; dr S. V., Julia hr Sumińska, Blanka Szalit, Aurelia Szuwalska, Marya i Franciszek Fischingerowie, Marya Walter po 20.000 K; Ewa Wiesiołowska 18.000 K; ks. P. 18.000 K; Tytus Weychert, dr O. M., ks. T. P. po 18.000 K; Julia Hausnerowa, Ludwik Michałowski po 17.000 K; Franciszek Bulanda, Stanisław Walas po 16.000 K; Piotr Szlachta, firma Glixeli, Helena Lankosz, N. N., St. Nożyński, Ks. Salwatoryanie po 15.000 K; Henryk Tachoński 14.300 K; Zofia Szukiewiczowa 12.000 K; N. N., Józef Randa, Agnieszka Polechówna, Ida hr Lasocka po 12.000 K; Spółka spożywcza nauczycieli w Dąbrowie, K. S. po 11.000 K; Michał Kaska 11.200 K; T. Narzymski 11.000 K; Tadeusz Rzepecki 10.500 K; dyr. Albert Ungar, Michał Dyrcz, ks. K, ks. Wrona, Bronisława Buzdygan, Jan Artwiński, dr Julian Czaplinski, K. B., Józef Łabuda, Jan Burczyk, Antoni Kraiński, Józefa Tomaszewska, Aleksander Redych, Stanisław Hilczyński, Antoni Bachowski, dr Jan Stupnicki, P. M., A. P., C. W., G. F., Stanisław Czaplicki, A. H., N. N., N. N., Prokop Harchat, Antoni Teslar, Mieczysław Dałkiewicz, N. N., Eufrozyna Gawlikowa. H. T., Tow. akc., dr Lowitsch i Ska Trzebinia, Władysław Kurowski, N. N., po 10.000 K; N. N., Maryan Jędrzejowicz, Tytus Wredlich, Marya Zollowa po 9.000 K; N. N. 8.700 K; N. N., N. N., Stanisław Puntschert, W. T. po 8.000 K; Akademia Handlowa, ks. Rzymełko po 7.500 K; Piotr Jaworek, N. N., Z. S., Siostra Augustyna Ziembicka po 7.000 K; N. N. 6.500 K; J. W., ks. Jakób Morajko, Wojciech Mazur, dr H. S., Aleksandra Dębicka, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Antoni Duda, Antoni Jurek po 6.000 K; Olga Gałuszkowa, Stanisław Czarnowski, Aurela Starczewska, Andrzej Sitko, dr Teodor Kosch, Zbyszko Cyganiewicz, Wincenty Kapusta, Katarzyna Krawczyk, Jadwiga Chodaczkowa, Marya Wojciechowska, Edmund Ryger. Teodor i Emilia Cybulscy, J. K., Z. W., H. K., generał Jakób Gąsiecki, dr W. S., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., dr K. Z., Isak Zucker, Marya Mohkowska, N. N., N. N., po 5.000 K; Józefa Koszykowa 4.500 K; personal Komisyi zasiłkowej starostwa 4.400 K; Edmund Piotrowski 4.300 K; dr. Wł. Szado, N. N., Wincenty Karwas, Wincenty Wiśniewski, Michał Bujas, I. K., N. N., Zdzisław Remer, Wład. Kosydarski, I. Z. K. W., N. N., N. N., po 4.000 K; N. N. 3.500 K; Helena Matusik, Marya Pieprzyk, Zofia Drozdowska, Władysław Skoczylas, inż. Franciszek Drobniak, N. N., N. N., Maryan Zawiła, Ksawery Lemonowicz, N. N., X. Y., Marya Przyłuska, N. N., N. N., N. N., N. N., po 3.000 K; dr Tadeusz Kun, Zofia Noskowa po 2.000 K. Ponadto nabyli pp. Stanisław Czaplicki 5.000 rb., Eustachy Popiel 17.000 rb., dr Bader 12.000 mk., szkoła Ansona 2.000 mk.

SKŁADKI
złożyli w Administracyi „Nowej Reformy":

NA GŁODNYCH LWOWA. Wykład p. Edwarda Leszczyńskiego na temat problemów teatralnych odbędzie się z początkiem przyszłego tygodnia. Cały dochód przeznaczył poeta na głodnych Lwowa. Bliższe szczegóły podamy w dniach najbliższych.

NA SKARB PAŃSTWA. Florentyna Psarska 50 K.

Szary dzień rozpraw sejmowych

KRWAWE ZAJŚCIA W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM.

Warszawa, 14 marca. (PAT). Dzisiejsze posiedzenie Sejmu rozpoczęło się o godzinie 4 min. 20. Odczytano wnioski, między innymi wniosek posła D ą b a l a z Polskiego Stronnictwa Ludowego grupy ks. Okonia o wyjednanie u ententy przyznania Polsce części kolonij niemieckich.

Wniosek ks. L u b e l s k i e g o z Polskiego Zjednoczenia Ludowego o poprawę bytu oficyantów i oficyantek w Galicyi.

Z kolei odczytano spis interpelacyj, wśród których znajduje się **interpelacya posła Daszyńskiego** w sprawie krwawych zajść w Zagłębiu Dąbrowskiem w dniu 13 marca b. r. Interpelacyę tę odczytano w całości ze względu na to, że minister spraw wewnętrznych oświadczył gotowość udzielenia natychmiast odpowiedzi.

W interpelacyi powiedziano jest, że dnia 12 marca b. r. w Dąbrowie Górniczej podczas strajku górników jeden z pochodów manifestacyjnych został zatrzymany w pobliżu stacyi przez wojsko, które następnie zrobiło użytek z broni palnej; padło pięć osób, a ośm zostało zranionych. Gdy tłum się rozpierzchnął, żandarmi strzelali do uciekających, skutkiem czego zabitych zostało jeszcze dwóch ludzi, a ranionych sześć. Wkońcu, gdy manifestacya już się zakończyła, wojsko rozbiło i zaaresztowało milicyę miejscową. Robotników ogarnęło niebywałe rozgoryczenie. **Strajk objął wszystkie zakłady Zagłębia**, miejscowa komenda miasta, nie zawiadamiając władz, zaprowadziła **stan wyjątkowy.**

Minister spraw wewnętrznych, zabrawszy głos, oświadczył, że wypadki wydarzenia z dnia 12 marca b. r. w Dąbrowie Górniczej i Będzinie znane są ministerstwu spraw wewnętrznych, ale nie są jeszcze w całości wyjaśnione. Od dłuższego czasu ministerstwo zwracało na Zagłębie baczną uwagę, widząc tam stan, zagrażający spokojowi i bezpieczeństwu. Po trzecim marca obiegały pogłoski, że milicya ludowa otrzymała z Częstochowy rozkaz, aby rozbroić wojsko, z Będzina nadchodziły także niepokojące wiadomości, że **na pograniczu Śląska gromadzą się wojska niemieckie i że ma być dokonany napad na Zagłębie.** Dnia 7 marca nadeszło dalsze sprawozdanie, że sytuacya w Zagłębiu zapowiada się bardzo groźnie, **że napływ bolszewizmu wzmaga się.** Z niedzieli na poniedziałek miał wybuchnąć strajk powszechny, a równocześnie miano jakoby otworzyć granice niemiecką od strony Mysłowic i wpuścić bolszewików do Zagłębia. Robotnicy sami mieli się wyrażać, że jest to ostatni wysiłek bolszewizmu, że planowane jest zatopienie kopalń i zbrojne wystąpienie przeciw wojsku, które miano rozbroić. **Rozruchy te miały być początkiem rewolucyi w całej Polsce.** Wobec takich pogłosek minister polecił komendantowi milicyi ludowej, aby poczynił środki, zapobiegające wszelkim wykroczeniom milicyi ludowej, oraz, aby dysponowanie milicyą ludową było oddane w ręce komisarza rządowego powiatu będzińskiego. Zażądał też minister codziennych raportów o sytuacyi. Minister odczytał otrzymane stamtąd raporty. Między innemi okazuje się z nich, że część milicyi ludowej była z wojskiem na froncie pod Czeladzią, aby uniknąć zatargów między milicyą a wojskiem, komendant milicyi oddał ją pod rozkazy władz wojskowych. Dnia 12 marca komisarz rządowy doniósł, że dowództwo okręgowe wydało zarządzenia, nie dopuszczające do tłumnych zebrań i pochodów. W Będzinie wojsko strzelało, jeden człowiek był ciężko ranny, jeden lekko. — W Dąbrowie zaś zabito [illegible] kapitana audytora. Są ofiary z pośród ludności cywilnej. Oprócz wspomnianego kapitana, zabitych zostało czterech ludzi, a zranionych 10. Władze wojskowe w Dąbrowie rozbroiły milicyę ludową. Dziś minister otrzymał telegraficzne zawiadomienie od komisarza powiatowego w Będzinie, że dnia 13 marca w licznych kopalniach był strajk. Dzisiaj, to jest 14 b. m., strajk jednodniowy objął wszystkie kopalnie. Wszystkich szeregowców milicyi ludowej wraz z oficerami **wysłano z Zagłębia do dowództwa okręgowego w Krakowie.** Wobec tych informacyj minister [illegible] wczoraj na radzie ministrów wniosek o wysłanie na miejsce delegacyi dla zbadania postępowania władz administracyjnych i wojskowych i służby bezpieczeństwa. Komisya już tam pojechała w składzie dwóch przedstawicieli z ramienia ministerstwa spraw wewnętrznych i ministerstwa spraw wojskowych i dwóch z ministerstwa sprawiedliwości. Przewodniczącym mianowano jednego z delegatów ministerstwa sprawiedliwości, sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi. Wkońcu minister zaznaczył, że od chwili objęcia swego urzędowania nieraz musiał wytężyć wszystkie swe siły i zachować należyty spokój wobec różnych wiadomości, jakie nadchodziły z różnych stron. To też należy obawiać się, że nie każdy organ rządu może zawsze zdobyć się na potrzebną dozę zimnej krwi i spokoju.

Może i w tym wypadku nie wszystkie zarządzenia były zrobione z całkowitem liczeniem się z sytuacyą. W tej chwili niepodobna powiedzieć, [illegible] trzeba mieć przed sobą cały materyał, oświetlający owe zajścia.

M a r s z a ł e k oświadcza, że sprawę tę umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia.

O PRZEDSTAWICIELSTWO SPISZU, ORAWY I KRESÓW WSCHODNICH.

Przystąpiono do porządku dziennego, to jest do wniosku w sprawie uznania mandatów poselskich z art. 33 i 35 A.

Poseł N i e d z i a ł k o w s k i popiera wniosek komisyi.

Poseł K o w a l e w s k i wnosi: Sejm raczy uchwalić: **Uważając pozbawienie Sejmu dostatecznego przedstawicielstwa z byłego zaboru pruskiego, Spisza, Orawy, oraz kresów wschodnich za niesłuszne, Sejm wzywa komisyę konstytucyjną, aby w ciągu dni siedmiu przedstawiła wnioski o uzupełnienie składu Sejmu przedstawicielami z byłego zaboru pruskiego, Spisza i Orawy, oraz kresów wschodnich.**

Po przemówieniach posłów Rataja, Fichny, Załuski, Osieckiego i Kiernika, którzy oświadczyli się za wnioskiem komisyi, Izba przyjęła wniosek komisyi o uznanie powyższych mandatów.

Drugi punkt porządku dziennego: **sprawę** wynagrodzenia rzemieślników za świadczenia, rekwizycye i szkody wojenne, **odesłano**, po przemówieniach posłów Rudnickiego, Szybiły i Nowickiego, **do komisyi skarbowo-budżetowej.**

Z kolei poseł D ą b a l uzasadniał swój nagły wniosek w sprawie organizacyi ochrony zdrowia publicznego i zwalczania chorób zakaźnych.

Po przemówieniu posła W e i n z i e h e r a, zabrał głos minister zdrowotności publicznej, J a n i s z e w s k i, który, zaznaczywszy, że we wniosku omówiono trzy sprawy, a mianowicie: organizacyę ministerstwa zdrowia, szerzenie się chorób zakaźnych i sposób zwalczania tychże chorób, nakreślił projekt organizacyi ministerstwa zdrowia.

Poseł M o r a c z e w s k a krytykuje stosunki sanitarne, panujące po naszych miasteczkach i domaga się poprawy tych stosunków, przedewszystkiem przez rozpoczęcie gruntownego odczyszczenia gmin z nieczystości i wykonywanie należytej kontroli nad gminami.

Izba odesłała wniosek do komisyi sanitarnej.

W SPRAWIE OBSADZANIA POSAD RZĄDOWYCH.

Posel G ł ą b i ń s k i motywował **wniosek w sprawie obsadzenia stanowisk w służbie administracyjnej państwa polskiego.**

P. W o j t u l a n i s (narodowy związek robotniczy) wnosi następującą rezolucyę: Wzywa się rząd, aby w ciągu dni 15 przedstawił komisyi administracyjnej schematy organizacyjne poszczególnych ministerstw, jak również wykaz urzędników, przepisy wykonawcze i instrukcye regulaminowe, w celu ich uzgodnienia dla wprowadzenia potrzebnych zmian, a przedewszystkiem spiesznego i należytego rozgraniczenia kompetencyi ministerstw.

P. B a r d e l przypomina dawny swój wniosek, aby rząd przedłożył Sejmowi zasady organizacyi władz wykonawczych i wykaz funkcyonaryusza poszczególnych ministerstw i prosi aby ten wniosek uznano teraz za nagły.

Izba obydwa powyższe wnioski i rezolucyę odesłała do komisyi administracyjnej.

Odczytano interpelacyę p. Tarnawskiego, do ministra spraw wojskowych w sprawie niedyskrecyi **niektórych dzienników, podających do wiadomości zarządzenia i ruchy wojsk naszych.**

Marszałek jest zdania, że samo odczytanie tej interpelacyi wystarczy, by dzienniki zmieniły swoją taktykę.

Izba uchwaliła nagłość wniosku ministra skarbu w sprawie objęcia administracyi skarbowej na ziemiach, które wchodzą w skład byłej monarchii austro-węgierskiej.

Minister skarbu Englich wywodzi, że w Galicyi potrzeba ustawą sejmową przeprowadzić zmiany w ustroju władz podatkowych i w toku czynności. Z powodu odcięcia od Lwowa, które paraliżuje funkcyonowanie aparatu skarbowego, ministerstwo zamierza **powołać w Krakowie ekspozyturę dyrekcyi skarbu** dla Galicyi z wyjątkiem obszarów linii bojowej. Wniosek odesłano do komisyi skarbowo-budżetowej.

Pos. S t a p i ń s k i wzywa rząd, by wzbronił propagandę bolszewicką. Nagłość wniosku przyjęto.

Wniosek nagły p. Małup w sprawie zwalczania tajnego gorzelnictwa odesłano do komisyi.

Pod koniec obrad przyjęto nagłość wniosku p. Kowalewskiego w sprawie uzupełnienia składu Sejmu przedstawicielami zaboru pruskiego, Spisza i Orawy i kresów wschodnich. Podczas głosowania nad nagłością wniosku była wątpliwość, po której stronie jest większość. Po przeliczeniu głosów okazało się, że 108 głosy były za nagłością, a 89 przeciw. Przyjęto nagłość wniosku p. Dąbrowskiego o przyśpieszenie robót przygotowawczych do budowy kolei Łódź, Kutno, Wizew, Zgierz. Przyjęto nagłość wniosku p. Pietrzyka o natychmiastowe wysłanie delegacyi poselskiej do zbadania zajść w Zagłębiu Dąbrowskiem. Na wniosek marszałka odbyło się natychmiast głosowanie nad meritum wniosku i wniosek przyjęto. Wysłaniem delegacyi zajmie się komisya administracyjna.

Pierwszy konsul polski w Szwajcaryi

Wiedeń, 15 marca. (PAT). „Abendblatt" zamieszcza następujące informacye swego korespondenta berneńskiego: Wczoraj objął tutejsze poselstwo Jan Modzelewski, który jako pierwszy przedstawiciel nowo utworzonego państwa polskiego otrzymał od rządu szwajcarskiego agrement. Korespondent donosi o rozmowie jaką miał z Modzelewskim, co następuje: Modzelewski oświadczył mi: Właśnie otrzymałem depesze z Paryża, że Gdańsk definitywnie został nam przyznany. To jeszcze nie usuwa trudności naszego młodego państwa. O wiele bardziej skomplikowane zagadnienia muszą być rozwiązane, zwłaszcza kwestya Śląska i kwestya wschodnio-galicyjska. Czesi działają nierozważnie, czyniąc nam trudności w sprawie obszaru polskiego, a w szczególności w sprawie obszaru polskiego protestanckiego w Cieszyńskiem. Dobre stosunki sąsiedzkie powinny mieć znaczenie dla Czechów. Twierdzenie, że węgiel obszaru cieszyńskiego jest dla nich niezbędnym, jest nieuzasadnionem. Z tej racyi musieliby anektować także inne kraje, w których znajdują się ważne produkty i w ten sposób ustalałaby możność ustalania granic. Spodziewamy się, że konferencya paryska zadecyduje na naszą korzyść. O wiele trudniejszą jest kwestya ukraińska. Twierdzimy, że wogóle nie istnieje narodowość ukraińska, że została sztucznie stworzoną. Sądzę, że zasada narodowościowa w Galicyi wschodniej nie może być zastosowaną. — Wreszcie mówił pan Modzelewski o wewnętrznej sytuacyi w Polsce, wskazując na stopniową konsolidacyę stosunków wewnętrznych, oraz na fakt, że bolszewizmu w kraju niema. Najtrudniejszą z kwestyi wewnętrznych jest kwestya finansowa.

Misya pos. Skarbka.

Warszawa, 15 marca (Tel. pryw.) Hr. Skarbek wyjechał do Lwowa, dokąd wiezie instrukcye i zlecenia.

Aprowizacya Polski.

Paryż, 15 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Mr. Hoover, komisarz dla spraw wyżywienia złożył następującą deklaracyę w s p r a w i e z a o p a t r y w a n i a P o l s k i w żywność. — Plan ogólny został już zatwierdzany przez najwyższą radę ekonomiczną sprzymierzonych, która zezwoliła na przetransportowanie w lutym z Rotterdamu i innych portów do G d a ń s k a 88.000 t o n ż y w n o ś c i i 23.000 t o n k o l e j ą z G d a ń s k a d o W a r s z a w y. — Wszystko to dostarczane jest przez rząd amerykański. Ilość załadowywana codziennie z Gdańska do Warszawy z s u m y 2.000 t o n n a p o c z ą t k u l u t e g o z m n i e j s z y ł a s i ę d o 1750 pod koniec tegoż miesiąca. W marcu liczą na 2.000 ton dziennie. Te środki żywności w Warszawie są rozdzielane pomiędzy wielkie miasta polskie przez polskie ministerstwo aprowizacyi. Sytuacya polepszyła się znacznie, tak, **że c e n a c h l e b a** z 3.75 fr. za funt s p a d ł a na 1.25 fr. na targach publicznych i obniży się jeszcze więcej za przybyciem nowych transportów. Kierownictwo aprowizacyi w Polsce powierzone jest pułkownikowi Grove z armii amerykańskiej, będącemu przedstawicielem generalnego dyrektora środków żywności. — Wielka trudność zachodzi z powodu min na Bałtyku. Dla zmniejszenia ryzyka transportu z Roterdamu do Kopenhagi załadowywane są przesyłki na małych statkach. Również wiele kłopotów jest z zabezpieczeniem węgla dla pociągów z Gdańska do Warszawy. Mr. Hoover ma nadzieję, że trudności te zostaną stopniowo pokonane przez organizacyę coraz to doskonalszą i że w końcu znikną w przyszłości zupełnie i a p r o w i z a c y a P o l s k i m o ż e b y ć u w a ż a n ą z a s p r a w ę z u p e ł n i e z a ł a t w i o n ą.

W sprawie polskich pogłosek o Wilsonie

Poznań, 15 marca. (PAT). Półoficyalny telegram z Paryża do misyi ententy w Warszawie:

Do wiadomości generała Kernana i profesora Lorda: Pełnomocnicy upoważniają do następującego oświadczenia: **Wydaje się nieprawdopodobnem, aby wieść, jakoby prezydent Wilson zmienił swoje zapatrywania wobec narodu, którego aspiracye pierwszy uznał i dla którego z radością tyle zdziałał, mogła znaleźć wiarę w Polsce. Twierdzenie, że rząd amerykański jest przeciwny wysłaniu dywizyi generała Hallera, znajdujących się obecnie we Francyi do Polski, nie odpowiada rzeczywistości.** Nietylko rekrutacya tych wojsk odbywała się w Ameryce na szeroką skalę i nietylko dawano tam szerokie poparcie narodowemu Komitetowi polskiemu w przewiezieniu ich do Europy, ale co więcej, **komisya amerykańska nagliła i nalegała na przedstawicieli wszystkich narodów celem wysłania tych wojsk do Polski w najbliższym czasie.** Podpisano misya amerykańska.

Powyższy telegram wysłano z Paryża i opublikowano dowolnie, z powodu stwierdzenia, że od czasu przybycia misyi ententy do Polski, a nawet jeszcze przed jej przybyciem rozszerzano pogłoski, jakoby niedojście do skutku przyjazdu wojsk generała Hallera do Polski spowodowane było stanowiskiem Wilsona i misyi amerykańskiej w Paryżu albo wpływami amerykańskimi. Zdawało się, że te nieuzasadnione wiadomości znajdą wiarę, ku wielkiej krzywdzie amerykańskich przyjaciół Polski, chociaż pozostają w sprzeczności z faktami.

Polski Urząd Likwidacyjny.

Warszawa, 15 marca (PAT). Z chwilą wydania dekretu z dnia 31 stycznia o utworzeniu głównego urzędu likwidacyjnego, zadaniem którego jest między innemi ustalenie wysokości strat, poniesionych wskutek wojny przez poszczególnych obywateli państwa polskiego, ustalenie to uznane zostało za przedmiot działalności państwa polskiego.

Ustąpienie austr. sekretarza stanu.

Wiedeń, 15 marca (Tel. pryw.) »N. Freie Presse« pisze:

Sekretarz stanu dr Bauer ustąpi głównie dlatego, że nie będzie mógł, jako pełnomocnik u państw koalicyi, zastępować interesów niemieckiej Austryi. Koalicya nie widziałaby chętnie w Paryżu w przedstawicielu członka tak radykalnego stronnictwa i orędownika sprawy przyłączenia niemieckiej Austryi do państwa niemieckiego.

Wojna domowa w Niemczech.

Wiedeń, 15 marca (PAT). »Die Zeit« donosi z Berlina:

Twierdzenie, że wojna domowa w Niemczech ustała, było przedwczesne. Ciągle jeszcze odgrywają się w Berlinie i innych miastach niemieckich walki uliczne. W nocy ubiegłej toczyły się zacięte walki koło gmachu, w którym mieści się redakcya dziennika komunistycznego »Die rothe Fahne«. Uwięziono wielu członków partyi komunistycznej.

»N. W. Tagblatt« donosi, że wojskami Spartakowców dowodzą kapitan byłego sztabu generalnego Beerfeld i były prezydent policyi Eichhorn.

Ofiary walk w Berlinie.

Berlin, 15 marca (Tel. pryw.) Liczba zabitych w czasie ostatnich walk ulicznych wynosi 900 i około 1.600 rannych. Identyczności 83 osób zabitych nie zdołano dotychczas stwierdzić.

Niemieckie próby wymuszenia.

Berlin, 15 marca (PAT). Telegram iskrowy stacyi poznańskiej.

Przewodniczący niemieckiej komisyi rozejmowej w Spaa przedłożył notę, w której rząd niemiecki grozi, **że jeżeli ententa nie zniesie zakazu przewozu wojsk niemieckich przez Bałtyk, to Niemcy wycofają swe wojska z frontu bolszewickiego i pozostawią bolszewikom Libawę.**

Niemcy o przyczynach zerwania rokowań poznańskich.

Wiedeń, 15 marca (PAT). Dzienniki tutejsze podają depesze Biura Wolffa, opiewającą: O rokowaniach delegatów niemieckich i komisyi międzysojuszniczej w Poznaniu, które się rozpoczęły w dniu 1 bm. należy jeszcze donieść:

Na pełnem posiedzeniu przekazano materyał obrad dwom komisyom, wojskowej i cywilnej. Na podstawie uchwały obu tych komisyi zapaść miała na plenum uchwała ostateczna. Podkomisya wojskowa zebrała się jeszcze w dniu 7 bm. na posiedzenie. Propozycye sojuszników, **aby przy linii demarkacyjnej ustanowić strefę neutralną szer. 1 km., przyjęto w zasadzie, lecz co do drugiego żądania sojuszników, aby artyleryę wycofać w tył na 20 km. poza tą strefę nie przyszło do porozumienia.** Wogóle pokazało się, że przedstawiciele koalicyi są zdecydowani nie czynić żadnych koncesyi i poprostu **dyktować warunki.** Każdy zarzut ze strony niemieckiej spotyka się z odmową w jaknajostrzejszej formie, gdyż **Polacy są sojusznikami koalicyi.** a koalicya ma za zadanie stworzyć porządek i ład. Ponieważ do dnia 10 bm. w głównych kwestyach nie osiągnięto **porozumienia, członkowie wojskowej komisyi niemieckiej odjechali z Poznania, aby się porozumieć z naczelnem kierownictwem armii.**

Kongres pokojowy.

Paryż, 15 marca (PAT). W dalszym ciągu posiedzenia najwyższej rady przewodniczący przedłożył sprawozdanie komisyi **czesko-słowackiej o intrygach Niemiec i niemieckiej Austryi przeciw nowemu państwu.** Sprawozdanie wykazuje fakta bolszewickiej propagandy, prowadzonej przez agitatorów, którzy zyskali dostęp do kraju pod pozorem działalności humanitarnej. Agitatorzy ci przygotowywali ruch zbrojny, a miała nastąpić także interwencya zbrojna. — Skutkiem tego rząd czeski domaga się w swoim memoryale wdrożenia dochodzeń i kary na winnych. Rada postanowiła zbadać ponownie ten memoryał, skoro nadejdą zapowiedziane w nim dowody.

Konferencya zajmowała się następnie warunkami, na jakich przy dyskusyi o granicach nowych państw z wielkiemi mocarstwami mogły mieć udział państwa szczególnie interesowane i te nowo powstające państwa. Konferencya na razie decyzyi w tej sprawie nie powzięła.

Paryż, 15 marca (PAT). Doniesienie agencyi Havasa.

Komisya dla sprawy odszkodowania rozpoczęła zbadanie zasady solidarności państw nieprzyjacielskich, które są dłużnikami państw sojuszników.

PRACE KOMISYI KONGRESOWYCH.

Paryż, 15 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Obrady komisyi głównej, zajmujące się zebraniem postanowień różnych komisyi dla spraw terytoryalnych, doznały opóźnienia, gdyż jeszcze nie wszystkie komisye ukończyły swe prace. Jak podaje »Temps«, dotychczas złożyły sprawozdanie jedynie komisya dla spraw greckich i p o d k o m i s y a d l a s p r a w p o l s k i c h, której p o r u c z o n o w y z n a c z e n i e g r a n i c y m i ę d z y N i e m c a m i a L i t w ą.

Paryż, 15 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Najwyższa rada sprzymierzonych nie obradowała we czwartek, o c z e k u j ą c p o w r o t u W i l s o n a. Natomiast obradowały liczne komisye. Przed południem zebrały się komisye portowa, ustawodawstwa międzynarodowego, pracy i odpowiedzialności, oraz spraw rumuńskich. Po południu obradowały komisye spraw c z e s k o - s ł o w a c k i c h, s p r a w p o l s k i c h i o d s z k o d o w a ń.

O prezydenturze Wilsona.

Genewa, 15 marca (Tel. pryw.) Havas donosi z Waszyngtonu:

W ostatnich dniach rozeszły się pogłoski, że prezydent Wilson miał oświadczyć, że nie przyjmie godności prezydenta na dalszy okres. Wiadomość ta jest nieprawdopodobną. Wilson po załatwieniu sprawy pokoju ubiegać się będzie o prezydenturę tem bardziej, że wszystkie państwa zwrócą się do Wilsona z tą prośbą.

Walki o ziemie polskie.

Poznań, 15 marca. (PAT). Komunikat głównego dowództwa z dnia 13 b. m.

G r u p a p ó ł n o c n a. Na odcinku inowrocławskim odparto wczoraj atak nieprzyjacielski na Roniewo, poparty kulomiotami. Płonkowo ostrzeliwała artylerya. Pod Tarkowem utarczki z patrolami niemieckiemi. Na odcinku Libiszowskim. Wczoraj Florentynów i Antoniewo ostrzeliwano z karabinów. **Nieprzyjaciel wysadził w powietrze most na Noteci** pod Dąbrówkiem. Na odcinku Koyńskim wzdłuż Noteci po stronie nieprzyjacielskiej strzały z kulomiotów i z karabinów. Mieczkowo ostrzeliwał z kulomiotu lotnik niemiecki. **Na Kowalewo padło w nocy 10 min.** Na odcinku Budzyńskim pod Knarami utarczki z patrolami niemieckiemi. Nocą na Podstolice i Strożewo ogień min, kulomiotów i karabinów. Na odcinku Lubasz pod Trzeszczyńskiem utarczki z silnym patrolem niemieckim. Wieczorem ogień kulomiotów na szosę Gulcz-Roski.

G r u p a z a c h o d n i a. Odparto silny patrol niemiecki, atakujący Kamionną i Grolewo, pod osłoną miotaczy min. Wieczorem dnia 12 marca, po południu, na obie te miejscowości ogień miotaczy min. Na nasze posterunki w Komorowskich Oleandrach przez noc odosobnione strzały karabinowe. Wieczorem ogień miotaczy min w kierunku Toczewa i Nowego Dworu. Przedwczoraj ostrzeliwała artylerya niemiecka Łomnicę, wczoraj po południu i dzisiaj w nocy Nowy Dwór. Odparto patrole niemieckie w lesie na północ od Pierzyn pod Nowym Światem. Na odcinku Leszna odparto zaczepki patroli niemieckiej.

G r u p a p o ł u d n i o w a. — Na odcinku Ostrów pod Hahalnią, Borowicą i Sulmierzycami strzały karabinowe. W Kępińskiem odparto atak nieprzyjaciela na Kerzno.

Szef sztabu.

Warszawa, 15 marca. (PAT). Komunikat sztabu generalnego z dnia 14 marca.

L i t w a i B i a ł o r u ś. Grupa generała I w a s z k i e w i c z a. Na wschód od Słonina i Bidzenia utarczki patroli wywiadowczej z oddziałami bolszewickimi.

Grupa generała L i s t o w s k i e g o. Nieprzyjaciel pod pokryciem pociągu pancernego starał się sforsować przejście przez rzekę pod Białoziercami, pod ogniem naszej artyleryi wycofały się oddziały bolszewickie.

W o ł y ń. Grupa generała Ś m i g ł e g o-R y d z a. Pod Kumowem na południe od Włodzimierza Wołyńskiego starły się nasze patrole z oddziałami ukraińskimi. **Nad Stochodem na południe od Hołub walki artyleryi.**

G a l i c y a w s c h o d n i a. Grupa generała R o m e r a. Pod Bełzem ożywiona działalność wywiadowcza. **Ukraińcy zaatakowali o godzinie 7 wieczorem Magierów** od strony Dobrosina i Niemirowa. Atak odparto. W naszym kontrataku na Borki pod Magierowem jedna z naszych kompanij zadała wielkie straty nieprzyjacielowi i zdobyła dwa kulomioty.

Grupa generała R o z w a d o w s k i e g o. **Pod Lwowem przeszedł dzień wczorajszy na ogół spokojnie.** Przy odpieraniu ataku na folwark Dobaniecki i Kiernicki **wojska nasze zdobyły 4 kulomioty i wzięły kilkunastu jeńców.** Oddział pułkownika B e c k e r a **zajął po ciężkiej walce Bartatów**, zdobywając dwa kulomioty, biorąc kilku jeńców. Oddział rotmistrza B o r k o w s k i e g o wyparł Ukraińców i obsadził Czernowo na północ od stacyi Mościska.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego:
H a l l e r, pułkownik.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Nadesłane.
(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi)

OBRAZY
Axentowicza, Grotta, Karpińskiego, Neumana, Rychter-Janowskiej, J. Styki, Streita, Żmurki ZARAZ DO SPRZEDANIA: ULICA SŁAWKOWSKA L. 30, I. PIĘTRO. 3006 5

KONSENS WYSZYNKOWY DLA KRAKOWA POTRZEBNY ZARAZ. Adres wskaże portyer hotelu Saskiego. Kraków, Sławkowska 3.

Restauracya R. Puszyńskiej
W KRAKOWIE
ULICA RAJSKA L. 8 (tuż obok miejskiego Teatru Powszechnego)
wydaje: ŚNIADANIA, DOMOWE OBIADY I KOLACYE SMACZNE, ZDROWE. — Nadto poleca obficie w gorące i zimne przekąski zaopatrzony bufet. Wszelkie napoje doborowej jakości. Bilard. — Ceny umiarkowane. 1573 ?

Detonator
za 60 halerzy zapobiega włamaniu, kradzieży. 2917 5 Patrz w ogłoszeniach.

CZEKOLADĘ WARSZAWSKĄ »CHAŁWĘ« po 47 K za 1 kilogram, karmelki, irysy w wielkim wyborze po cenach konkurencyjnych, poleca hurtowny i częściowy skład towarów kolonialnych
B. GROSS
KRAKÓW, ULICA GRODZKA L. 59.

Specyalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr BERGER
ZE LWOWA
ord. obecnie w Krakowie, ulica NIECAŁA L. 5.

KARCZMĘ, sklep, trafikę, z konces. przy głównym trakcie, murowaną, cztery ubikacye, wodociąg, budynki gospodarskie, ogród, trzy morgi pola pierwszej klasy, pół godziny końmi z Krakowa, sprzedam za 95.000 K. Biuro J. ROPSKI, ULICA SZEWSKA L. 5, oraz kamienicę dwupiętrową, elektryka, punkt handlowy, sklep, restauracyę, dochód 13.000 K, cena 280.000 K, a dług 80.000 K. 2851 3

»LILIA«
PRALNIA BIELIZNY
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
KRAKÓW, UL. DŁUGA L. 17
zawiadamia P. T. Klientelę swoją, że od dnia dzisiejszego przyjmuje wszelką garderobę do chemicznego czyszczenia i farbowania i wykonuje takowe starannie w jak najkrótszym czasie.
FILIE:
ulica Zyblikiewicza L. 9, ulica św. Gertrudy 29, ulica Garbarska L. 20, ulica Zwierzyniecka 20.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY MICHAŁA ŚLIWIŃSKIEGO, KRAKÓW, ULICA FLORYAŃSKA L. 3, poszukuje TECHNIKA. 2950 3

DWIE WILLE I DOMEK W ZAKOPANEM DO SPRZEDANIA.
Wiadomość: kancelarya adwokata ZAPAŁY, ulica Gołębia L. 14, II. piętro.

WSKAŻĘ DUŻY POKÓJ UMEBLOWANY DLA DWÓCH OSOB. — Zgłoszenia listowne do Administracyi »Nowej Reformy«. 2930

WIĘKSZE PRZEDSIĘBIORSTWO nabędzie pas transmisyjny 17 metrów długi, 130 milimetrów szeroki. Zgłoszenia pod: »Transmisya« przyjmuje Administracya »Nowej Reformy«.

Zamiane
Austryackiej pożyczki wojennej
oraz wszelkich austryackich losów
— na —
5% Polską pożyczkę państwową
W KORONACH, RUBLACH I MARKACH
przeprowadza
DOM BANKOWY
LEOPOLDA BRANDSTAETTERA I SPÓŁKI
W KRAKOWIE, ULICA KARMELICKA L. 10.
TELEFON 32.

KILKA KAMIENIC, WILL, PARCEL I FOLWARKÓW
MA DO SPRZEDANIA
J. ROPSKI, KRAKÓW, UL. SZEWSKA L. 5.
Główne koncesyonowane biuro w Krakowie
Telefon Nr 2248.
Codzień świeże zgłoszenia.

FARBY ANILINOWE
zakupuje w każdej ilości i w każdym kolorze „FARBIARNIA KRAJOWA". Zgłoszenia do biura ogłoszeń STATTERA, KRAKÓW, ULICA GRODZKA 13. 2743

Zdolny fryzyer

męski i damski, specyalista w ondulacyi, znający roboty z włosów, poszukuje zajęcia. Zgłoszenia pod „Fryzyer" przyjmuje Administr. „N. Reformy". 2899 1 2

Buchaltera

energicznego i samodzielnego, obznajomionego z korespondencyą i prowadzeniem biura, posiadającego kwalifikacye reprezentacyi, poszukuje poważne przedsiębiorstwo. Reflektuje się na dobrą siłę. Zgłoszenia z podaniem warunków i wieku pod S. Z. przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2904 1 2

Sprzedam podręczniki

do egzaminu sądowego, zbiorowo lub częściowo. Wiadomość u p. Lebodewej, ul. Łobzowska l. 21, między godz. 12—1. 2903

Rutynowana kasyerka

z kaucyą, poszukuje posady południowej zaraz. Zgłoszenia przyjmuje Admin. „N. Reformy" pod „Janina". 2904 1 2

Pługi motorowe

wszystkich marek, motory benzynowe Magnetea przyjmuję do naprawy, wyjeżdżając także na prowincyę. Tadeusz Lompart, Kraków, ul. Szlak l. 17, parter na lewo. 2898 1 2

Inż. elektrotechnik

z ukończoną wyższą szkołą zagraniczną i kilkuletnią praktyką, władający językiem polskim, niemieckim i rosyjskim, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia list. przyjmuje Admin „N. Reformy" do 31 marca pod „Inżynier". 2905 1 3

Osoba starsza

poszukuje posady, jako gospodyni i do kuchni. Zna się i na centryfudze. Zgłoszenia pod M. K. przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2906

Panny

zdolne do krawieczyzny poszukiwane za dobrem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia: pl. Dominikański l. 2, II piętro. 2916 1 3

Absolwent Akademii rolniczej

w starszym wieku, poszukuje dzierżawy folwarku od 100—300 morgów. Zgłoszenia pod „Dzierżawa folwarku" do Biura J. Hopcasa i Salomonowej w Krakowie. 2921 1 2

Pomocnik gospodarczy

młody, energiczny, z ukończoną przynajmniej niższą szkołą roln., obeznany z hodowlą bydła i z praktyką podwórzowo-spichrzową, poszukiwany zaraz. Zarząd dóbr Chorzelów, obok Mielca. 2912 1 2

Dom z ogrodem

i sadem, przynajmniej sześć ubikacyj, wynajmę lub kupię blisko Krakowa, w okolicy suchej, dom bez wilgoci. Bliższe szczegóły podać tylko pisemnie. I. Włodarczyk, Kraków, ul. Zyblikiewicza 8, II p. 2915 1 4

Mężczyzna

w sile wieku, Polak, żonaty, emerytowany rachmistrz wojskowy z dobremi poleceniami, władający językiem polskim i niemieckim, obznajomiony z pracą biurowo-kasową, przyjmie posadę kasyera, kontrolora, rachmistrza i t. p. w zakładach przemysłowych lub przedsiębiorstwach prywatnych. Może złożyć kaucyę do 10.000 K. Zgłoszenia pod „Wytrwał Z. L." przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2920 1 2

Pokój frontowy

o dwóch łóżkach, elektryka, z całem utrzymaniem, zaraz do wynajęcia. Wiadomość: ul. Wiślna l. 4, III piętro, front. 2921 1 2

Kupię

maszynę do wyrobu blaszanych pudełek. — Zgłoszenia do Biura J. Hopcasa i Salomonowej pod „Maszyna 30". 2923 1 2

Panna intel.

Polka, z gimnaz. wykształceniem, władająca doskonale językiem niemieckim, poszukuje posady, jako nauczycielka lub bona na wyjazd. Zgłoszenia pod „A. S." przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2900

Obiady domowe

z 3 dań 5 K. Ul. Gołębia 16, I p. 2242 9 15

Kupię introligatornię

(kompletne urządzenie, najchętniej maszynowe). — Zgłoszenia pod „Introligatornia" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2680 4 0

Aparat fotograficzny

salonowy, Ernemanna, 18×24, cud techniki! „Reiszeig" Richtera, wielki, z nowego srebra, płyty gramofonowe włoskie, wszystkie nowe! oraz skrzypce mistrzowskie w skórzanem etui, z dwoma franc. smyczkami, do sprzedania. Wiadomość: ul. Kanonicza l. 22, II p., między godz. 5—6 wieczór. 2825 3 3

Były legionista

inwalida, tapicer i dekorator, przyjmuje wszelką robotę w zakres ten wchodzącą. Zgłoszenia: A. Opacki, ul. Kopernika 24. 2827 1 4

Aspiranta

w III roku praktyki (katol.), przyjmie apteka w Krakowie. Zgłoszenia pod Aspirant III przyjmuje Administr. „N. Reformy". 2931 1 2

Ziemianin

kawaler, samotny, dystyngowany, chce wynająć na stałe duży pokój z przedpokojem, oddzielny, w śródmieściu. Zgłoszenia pod „Ziemianin 40" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2932

Sprzedam:

kostyum letni, popielaty, porcelanę zwykłą, huśtawkę, stolik i krzesło dziecięce. Ul. Sobieskiego l. 5, I p. 2937

Ogrodnik zdolny

poszukuje posady lub dzierżawy ogrodu z domem, obok miasta. S. P. w Sidzinie, p. Skawina. 2939 1 2

Kandydat notaryalny

znajdzie umieszczenie w kancelaryi notaryusza Dra Jana Myciáskiego w Krakowie, ul. św. Jana l. 6. 2940 1 3

Zaraz wynajmę

pokój kawalerski, umeblowany w śródmieściu, na I p., z osobnem wejściem. Wiadomość u portyera w Narodowym hotelu. 2941 1 3

Odnajmę zaraz

2 pokoje z kuchnią, łazienką i przedpokojem, na parterze, rodzinie chrześcijańskiej (może bezdzietnej). Zgłoszenia listowne przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" pod „Mieszkanie Dz. VI" 2943

Do sprzedania

kamieniołom pod Limanową. Wiadomość w biurze Dra Jana Mellera, adwokata w Krakowie, ul. Grodzka l. 81, II p. 2946

Płatniczy z kaucyą, katolik, lat 29, pierwszorzędna siła, z chlubnemi świadectwami, przyjmie posadę każdej chwili w restauracyi lub kawiarni. Zgłoszenia pod I. S., ulica Hoffnera 30 w Białej przy Bielsku. 2954 1 3

Spólnika

z kapitałem 100 tysięcy koron, poszukuję do prowadzenia młyna parowego. Lokata kapitału pewna, na wysoki procent, zabezpieczenie hipoteczne. Zgłoszenia pod R. W 100 przyjmuje Admin. „N. Reformy" 2948 1 4

Do sprzedania

2 browningi nowe 6.35, z nabojami, 1 rewolwer duży z nabojami. Oglądać można od godz. 3—5, ul. Radziwiłłowska l. 7, III p., drzwi na prawo. 2957 1 3

Palacza

poszukuje większe przedsiębiorstwo fabryczne w Krakowie. Zgłoszenia pisemne pod „Palacz" przyjmuje Biuro ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ul. Grodzka 13. 2962 1 3

Kasyerki

rutynowanej, z praktyką przy kasie „National", poszukuje fabryka wędlin koszernych. A. S. Spira, Kraków, ul. Krakowska 5. Kaucya wymagana. Zgłoszenia osobiste. 2963 1 3

Do sprzedania

suknia wełniana z materyi przedwojennej, mało noszona, średniej wielkości. Wiadomość: ul. Basztowa l. 18, u stróżki. 2964 1 3

MIESZKANIA

złożonego z 3—5 pokoi, nadającego się na pracownię, w śródmieściu, przy ruchliwej ulicy, na parterze lub I p., poszukuję od 1 maja. Mogę zamienić na mniejsze prywatne mieszkanie, ewent. zapłacić odstępne. Wiadomość w Biurze dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ul. Jagiellońska l. 7. 2965 1 3

Agronom poszukuje dzierżawy

mniejszego folwarku z inwentarzem. Wymagany porządny dom mieszkalny z ogrodem, oraz bliskość miasta lub kolei. Wiadomość pod „Agronom" do Biura dzienników J. Hopcasa i Salomonowej, Kraków, ul. Szczepańska l. 9. 2974 1 3

SKŁAD NASION I ZAKŁAD OGRODNICZY

Kraków, ul. Królowej Jadwigi l. 148 poleca nasiona w najlepszym gatunku 2448 3 3

Parcele

w mieście Krakowie Dz. XI, przedstawiające korzystną lokatę kapitału, do sprzedania. Wiadomość w kancelaryi adw. Dra Nitscha, Rynek l. 44. 2547 4 10

APTEKA

na prowincyi, w mieście powiatowem, poszukuje magistra, katolika. Zgłoszenia z podaniem warunków pod Współpracownik przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2724 4 5

Ogłoszenie.

Podpisane instytucye finansowe uwiadamiają, że począwszy od dnia 3-go marca oprocentowywać będą kwoty, lokowane na nowe książeczki wkładkowe, po 2%, w stosunku rocznym.

Wkładki na stare książeczki wkładkowe będą nadal oprocentowane po 3%, z tem jednak, że dalsze wpłaty na te książeczki wkładkowe nie mogą przekraczać kwoty 5000 koron miesięcznie.

Kraków, dnia 1 marca 1919.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem Filia w Krakowie.

Bank przemysłowy dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem Filia w Krakowie.

Bank Galicyjski dla handlu i przemysłu w Krakowie.

Gal. Akc. Bank hipoteczny Filia w Krakowie.

Galicyjski Ziemski Bank Kredytowy Filia w Krakowie.

Kasa oszczędności m. Krakowa w Krakowie

Kasa oszczędności m. Podgórza w Podgórzu

Powiatowa Kasa Oszczędności w Krakowie

Wiedeński Bank Związkowy Filia w Krakowie.

Akc. Tow. bankowe i kantorów wymiany „Mercur" Filia w Krakowie.

Powszechny Bank obrotowy Filia w Krakowie. 2553 3 3

Konsens kawiarniany

(bez lokalu) do wydzierżawienia. Wiadomość: ul. Pędzichów 6, I p., naprost schodów. 2969 1 0

Panna

sierota, z ukończonym kursem buchalteryi, poszukuje zaraz jakiegokolwiek zajęcia na wyjazd. Zgłoszenia: „Sierota 18", Lublin. 2616 4 5

Stare motory elektryczne oraz dynamo-maszyny

kupuje firma

„LUX"

Skład przyborów elektrycznych Kraków, plac Dominikański 2. 2936 1 3

Koncypient

poszukuje posady w kancelaryi adwokackiej. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod „Dr praw". 2806 2 3

Urzędnik

przyjmie na Brzesko i okolicę reprezentacyę i zastępstwo solidnych firm kupieckich z dziedziny maszyn rolniczych, wszelkich wyrobów żelaznych, technicznych, budowlanych i t. p. Zgłoszenia przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod „Reprezentacya". 2678 5 6

Stelmach

zdolny do wszelakich robót, potrzebny na ordynaryę od 1 kwietnia 1919 r. lub zaraz. Zarząd dóbr Chorzelów koło Mielca. 2739 2 2

Kupuję pudełka

z pasty. Płacę 20—30 h za sztukę. Odbiór od g. 9 rano do 4 po poł. w Ajencyi handl. M. Narka, Kraków, ul. Karmelicka 12, I piętro. 2570 6 6

Dom z parcelą

w Rzeszowie, okazyjnie do sprzedania. Wiadomość u adw. Dra Z. Braunfelda w Rzeszowie lub u Hopcasa i Salomonowej, Kraków 2784 3 3

Krem do golenia

poleca bardzo tanio M. Horowitz, Kraków, ul. Dietlowska l. 46 2596 2 4

Do wydzierżawienia

ogród 2-morg., owocowo-warzywny w Krakowie. Zgłoszenia listowne przyjmuje Administr. „N. Reformy" pod „Ogród". 2789 3 3

We dworze

lub na leśniczówce, w suchej, leśnej okolicy, poszukuje się słonecznego pokoju z utrzymaniem dla 1 osoby. — Zgłoszenia z podaniem warunków pod „Pokój na wsi" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2795 3 3

Kupię fotoplastykon

z całem urządzeniem, tylko w dobrym stanie. Zgłoszenia listowne: Józef Borejkowski, Kraków, ulica Kamienna 143. 2801 2 3

Kupuję garderobę

męską, używaną. Zawiadomienie pisemne lub ustne do L. Schmeusa, Kraków, ul. Szeroka 22. 2469 8 20

Lokalu

poszukuję na sklep (za wskazanie 2.000 K), lub mogę przystąpić jako spólnik. Zgłoszenia: Żelichowski, Kraków, ul. Kopernika 1, u Janickiego. 2696 3 3

Kamienica

I-piętrowa, do sprzedania. Gotówka potrzebna 32.000 K, reszta dług hip. na 4%. Bliższa wiadomość: Kraków Podgórze, ul. Dekerta 27. 2697 3 3

Młynki

do czyszczenia zboża, tryery, sortowniki i płuczki do ziemniaków, tudzież wszelkie inne maszyny i narzędzia rolnicze poleca

Syndykat rolniczy w Krakowie.

594 5 5

Kursa maturyczne

Wolska 13, III p.

pod kierunkiem profesorów szkół średnich. — Kursa gimn. klas. realn. i szkoły realnej jednoroczne, dwuletnie. — Kursa seminaryjne (wieczorne) Lekcye zbiorowe greki i łaciny do poszczególnych klas gimn. Wpisy codziennie od g. 6—7 wiecz. 2938 1 5

Precz z paskarstwem! precz z lichwą żywnościową!

P. T. Obywatele i producenci, którzy mają produkty rolnicze i bydło, chociażby w największej ilości do zbycia, zechcą zgłosić się listownie pod Świdziński, Przeworsk, podając adres, rodzaj produktu, ilość i ostatnią cenę loco stacya załadowania. Wagonowo płacę wyższą cenę, aniżeli pokątni handlarze obcych nam żywiołów, którzy później niesumiennie wyzyskują biedną ludność. — Produkty przezemnie zakupione odejdą już wprost do zakładów aprowizacyj, konsumów i szpitali. 2949

NAJLEPSZA MASA WOSKOWA

do odświeżania mebli, posadzek, podłóg i linoleum

„ZOCHA"

Wszędzie do nabycia

Generalne zastępstwo J. LESERKIEWICZ Dom Handlowy Kraków, Zielona l. 8. Cenniki na żądanie

Główna sprzedaż na Kraków: Fr. LENERT, Kraków, Sławkowska l. 6. Reim i Ska, Kraków, Rynek gł. 37.

2600 4 4

Polskie Główne Biuro kupna i sprzedaży realności, will, folwarków, lasów

Jan Ropski

w Krakowie ul. Szewska l. 5

kupuje i sprzedaje realności, wille, dobra, lasy i. t. d. Adres dla telegramów: Ropski Kraków. Telefon Nr 2248. Biuro otwarte cały dzień od 8-mej rano do 8-mej wieczór 2817 2 15

Kompleks budynków fabrycznych

z maszyną parową 50 HP w Krakowie położonych — do wydzierżawienia na fabrykę. Wiadomość w kancelaryi adwok. Kraków, ul. Grodzka 40, I piętro. 2944 1 8

Nowo otwarty pierwszorzędny zakład krawiecki

GAGATEK & LIPNER

Kraków, ul. św. Marka 20 (Floryańska 35).

Wielki wybór materyj oryginalnych angielskich. Wykonanie staranne i gustowne. 2744 2 2

Znaczna instytucya finansowa

poszukuje kilku rutynowanych sił buchalteryjnych z dłuższą praktyką w tym zakresie.

Zgłoszenia wraz z odpisem świadectw, podaniem życiorysu, referencyi, warunków, oraz terminu wstąpienia adresować pod „A. B. 20" do Administracyi „Nowej Reformy" 2366 4 5

Najlepsze nasiona

gospodarcze, leśne, warzywne, kwiatowe z gwarancyą czystości i siły kiełkowania

drzewka owocowe i ozdobne

krzewy, róże pienne i krzaczaste, oraz wszelkie artykuły, wchodzące w zakres ogrodnictwa i rolnictwa. — Towar doborowy. Cennika w tym roku nie wydałem, ceny podaję na życzenie listownie. 2160 6 6

E. Freege, Kraków.

Zboża do siewu!

Zgłoszenia na owies i jęczmień do siewu przyjmuje firma 2914 1 8

K. Buszczyński & St. Burtan

Sp. z ogr. por.

Kraków, Basztowa 17.

Przydział nastąpi po zatwierdzeniu przez Wydział Rolniczy Komisyi Rządzącej.

Olej maszynowy
„ cylindrowy
Wazelinę techniczną
Smar wozowy
Ter lakowy
Carbolineum
Benzynę motorową
Olej gazowy

poleca i dostarcza po cenach przystępnych

M. Aleksandrowicz i Ska

Kraków, 5 Listopada 71.

2866 1 2

Pierwsze automobilowe biuro spedycyjno-przewozowe

E. Rudawski i Ska

Kraków, plac Biskupi 11. Tel. Nr 1591

przewozi wszelkie towary wagonowo z dworców kolejowych samochodami ciężarowemi, jak również podejmuje się przewozu mebli, węgla i t. p. tak w mieście, jak i poza obrębem Krakowa. Roboty uskutecznia się szybko i pewnie. Zgłoszenia przyjmuje się pomiędzy 8—12 przed, oraz pomiędzy 3—5 po połudn. 2928 1 6

Kres włamywaczom!!

DETONATOR

Najpewniejszy skutek alarmowy dla całego domu i otoczenia, **bez dzwonka, bez instalacyi!**

Każde dziecko może się nim obchodzić. **Niezbędny** dla banków, sklepów i mieszkań. Epokowy wynalazek, nie do zużycia. Cena aparatu kor. 25·—, naboju 60 halerzy.

Do nabycia w Krakowie u firm: Franciszek Lenert, ul. Sławkowska 6, Reim i Ska, Rynek gł. Drobner, pl. Szczepański, W. Wanderer ul. Szewska 21, „Irwing" ul. Grodzka 60. Bracia Rolniccy, ul. Sienna 2. I. Kwaśniewski, Sukiennice 8. L. Weindling, Grodzka 26. M. Tafler, Starowiślna 1. M. Kaufmann, ul. Szewska 11. **Skład Detonatorów na Galicyę** Kraków, ul. św. Sebastyana 17. **Generalny zastępca** H. Dortheimer, ul. św. Tomasza 8. 2918 1 5

Poszukujemy zaraz

korespondenta polskiego

z wykształceniem i dłuższą praktyką, ze znajomością języka niemieckiego, stenografii i pisania na maszynie do większego przedsiębiorstwa w zachodniej Galicyi. Obszerne zgłoszenia z odpisami świadectw i wymaganiami pod „Dzielny" przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2846 8 3

Młocarnie

ręczne, kieratowe i parowe, młynki do czyszczenia zboża, sieczkarnie, tudzież wszelkie inne maszyny i narzędzia rolnicze poleca do natychmiastowej dostawy

Syndykat rolniczy w Krakowie.

593 5 5

Rutynowany koncypient

z prawem substytucyi, poszukuje posady w mieście obwodowem. — Zgłoszenia pod „Substytucya" przyjmuje Admin. „N. Reformy". 2814 3 3

Leśniczy

z egzaminem państwowym 12-letnią praktyką, superarbitrowany sierżant wojsk polskich, lat 31, żonaty, obznajomiony w różnych gałęziach w zakres leśnictwa wchodzących, poszukuje posady. Zgłosz. przyjmuje p. St. Orendziel, dla leśniczego, sekcya kolejowa stacyi Rozwadów. 2885 2 3

Młoda nauczycielka

która była na studyach w Paryżu i Florencyi, udziela lekcyj języka francuskiego i włoskiego, po przystępnych cenach. Zgłoszenia listowne pod I. S. przyjmuje Administr. „N. Reformy". 2855 3 3

Okazyjnie

do sprzedania biblioteka lub kredens. Ul. św. Jana 13. Wesołowski. 2840 2 3

Panna służąca

umiejąca czesać i szyć, potrzebna zaraz. Zgłoszenia do 15 marca w Grand Hotelu Nr 45, Kraków, między godz. 11—12. 2830 2 3

Katolikowi

wydzierżawię, od 1 lipca 1919, majątek o 240 m roli, 10 łąk, 20 wikliny, ale bez inwentarza żywego i martwego. Budynki murowane, kościół, stacya kolei i poczta w miejscu. Z. Zawadzki, p. Gromnik. 2808 2 3

Zamienię mieszkania

4 p. z przyn. (komfort), w pobliżu gł. poczty, na 3 lub 4 pokoje w innej dzielnicy. Zgłoszenia pod Z. S. przyjmuje Admin. „N. Reformy" 2872 2 2

Dzierżawy apteki

w Krakowie lub w Galicyi zachodniej, poszukuje magister z 5-cio lociem. Zgłoszenia pod „Dzierżawa" przyjmuje Admin. „N. Reformy" 2826 3 3

Na hipoteki

realności w Krakowie, różne sumy do ulokowania ma kanc. adw. Dra Muszila ul. Karmelicka l. 15. 2839 2 2

Apteka w Krakowie

poszukuje panny do praktyki. — Zgłoszenia pod „Praktykantka" przyjmuje Admin. „N. Reformy" 2850 3 3

Kostyumy

nowe, na scenę, do sprzedania. Wiadomość od godz. 4—5½, ul. Kremerowska l. 8, II p., na lewo 2856 3 3

Pokoju

schludnego, umeblowanego, dla 2 osób, poszukuję w śródmieściu. Czynsz może być płatny prewiantami. Zgłoszenia pisemne pod „Pokój" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków ul. Jagiellońska 7. 2858 2 3

Poszukiwany

energiczny nauczyciel, ew. nauczycielka języka francuskiego, do 4 dzieci od 12 do 16 lat. Zgłoszenia: ul. Grodzka 60, II p., drzwi na lewo 2868 2 3

Wylęgarka na 200-230 jaj

i kwoka sztuczna firmy Nickerl Ingensdorf, w b. dobrym stanie, cena za komplet wraz z przyborami 550 K; garnitur mebli salonowych; szkła polowe Görz, lornety teatr., buty lak. i anglez. do sprzedania. Ul Czysta 18, stróż wskaże tylko między godz. 1 a 3. 2862 2 3

Pasy transmisyjne

używane, rzemienne lub parcianero miarów od 7 ctm do 20 ctm szerokości, każdej długości, zakupi Sandel Kleinberger w Bochni, ul. Floryańska 2844 3 3

Z powodu wyjazdu

do Warszawy jest do sprzedania w Czernej, 3 klm od Krzeszowic, ładny domek drewniany, parterowy z ogródkiem, o 4 ubikacyach, z tego w jednej jest sklepik. Cena 36.000 K. Zgłoszenia przez grzeczność, Kraków, ul. Pańska 14, I p., drzwi na prawo. Srokowski. 2809 3 3

Osoba

26-letnia, skromnych wymagań wyjdzie za mąż za mężczyznę starszego, dobrego charakteru. — Zgłoszenia listow. pod „Biedna" przyjmuje Administracya „N. Reformy" 2568

KAWALER

Polak, lat 29, przystojny, inteligentny, fachowiec, posiadający majątek wartości 150.000 K, „pragnie przesiedlić się". Z braku znajomości pragnie tą drogą nawiązać znajomość w celu matrymonialnym z panną lub bezdzietną wdową do lat 30, przystojną, inteligentną, o miłym charakterze, zamiłowaną w gospodarstwie, najchętniej z taką, którąby posiadała tartak lub młyn, ewentualnie realność w ruchliwem miejscu, nadającą się pod budowę tartaku i t. p. Uprasza się tylko o poważne zgłoszenia z możliwem dołączeniem fotografii pod „Wiosna" do Biura dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca, Kraków, ulica Jagiellońska 7. 2877 2 3

[illegible] w Krakowie, ul. Jagiellońska [illegible]

Nakładem drukarni L. K. Górski